Brabant Strip
magazine
83

Kleine percentjes, rijke ventjes?

Dossier illegaal

Vaarwel 2000

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Jozef Peeters, de familie Lezy, Martin Floré, Joop Schreurs, Philippe Mouvet.
Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen, Jan van Riel

INHOUD

Cover : © *Vandersteen en St uitg.*

Ledennieuws 2
Dossier Illegaal 4
Kluifje 10
Video 13
Kapitein Karbok 14
Koffie klets 16
Reclamestrips 21
Verschijnselen 28
Zoekertjes 30

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2001 :
(B):**600**fr, nr.**001-2980926-95**
(Nl): **40** Nlg, Giro **7616528**

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0032)(0) 52 / 31.23.46
E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.ping.be/brabantstrip
nr.10 van 23/12/2000
1.000 exemplaren

Dat was het dan weer, het mythische jaar 2000 zit er op. Gek, hoe vorig jaar al die heisa over de Westerse wereld trok en nu de Eenentwintigste eeuw er echt aankomt, heeft niemand het erover. Voor ons is het alleszins een bijzonder jaar geweest, als het ware een mijlpaal in ons ondertussen achtjarig bestaan. We hebben onze formule bijgeschaafd en uitgewerkt en hebben het gevoel dat we het in de vingers krijgen. Voor het eerst kijken we terug op een volledige jaargang waarvan we kunnen zeggen : "allemaal goeie afleveringen". Met als uitschieters het Kuifjesnummer natuurlijk, het mooie WIII-nummer, of het dossier Ons Zondagsblad, waarin we Rik Clément eindelijk eens voor het voetlicht haalden. Dat laatste heeft gevolgen gehad, maar daar is ondertussen iedereen van op de hoogte.

Ook waren we bijzonder gelukkig dit jaar een onuitgegeven album van Vandersteen te kunnen wegschenken, het wondere Poppy en Maggy, dat uitgebreid de Vlaamse pers haalde en tal van liefhebbers in vervoering bracht. Een compleet *legaal* album. Dat vonden wij belangrijk. Toen we toestemming vroegen aan Standaard Uitgeverij, vertelden we erbij dat we de formule *"met toestemming van de erven Vandersteen"* wilden gebruiken. Dat was technisch gezien niet echt nodig, vertelde ons de dame van Standaard Uitgeverij. Maar wij stonden er op, omdat we ze hadden én omdat we het verschil willen duidelijk maken met andere uitgaven waarbij achteloos voorbijgegaan wordt aan auteursrechten. Ook daarover gaat het in dit laatste nummer van 2000. Nee, we hebben er absoluut geen snel-snel-overschotjesnummer van gemaakt.

De redactie

Ledennieuws

Vermiste leden

De oproep in vorig nummer was een groot succes : met tussenkomst van de leden zelf en van andere leden, konden we ondertussen de adresgegevens corrigeren. Daarom deze maand alvast een nieuwe gezochte. Wordt vermist wegens verhuisd : De heve-Coumans, vroeger Zwartezusterstraat 17/5, Antwerpen. Heeft magazine 82 niet ontvangen.

Collectie Fenix

Een schok gaat door het striplandschap, blijkbaar. We kregen enorm veel respons : heel wat stortingen om in te tekenen op de volledige reeks. Ook veel telefoontjes. We dachten alle informatie netjes meegedeeld te hebben in vorig nummer en op de folder, maar er waren toch nog vragen. De meest voorkomende vraag : "Als ik de boeken niet laat verzenden, hoe kom ik er dan aan?". Wel, door ze zelf af te halen natuurlijk, tegen de tijd dat ze verschijnen, zit Sinterklaas immers allang weer in Spanje.

Afhalen kan op beurzen waar wij aanwezig zijn. Welke beurzen? Kijk in de agenda op pagina 3. Nog een vraag: "Bedragen de verzendingskosten werkelijk 100fr. per boek?". Jazeker, want ze verschijnen niet allemaal tegelijk en worden dus ook niet allemaal tegelijk verzonden. De bedoeling is dat we ze trouwens in een stevige map stoppen om ze te te beschermen tegen potige postbodes. En die mappen heeft Sinterklaas ook al niet meegebracht, dus... Overigens is verzenden dus helemaal niet verplicht, we hebben alleen de mogelijkheid voorzien op vraag van verschillende leden.
Dan was er Albert, die begrepen had dat Nederlanders nog moesten wachten op een acceptgiro of zo. Helemaal niet, op de folder staat vermeld hoe en waar Nederlanders guldens kunnen overmaken om in te tekenen. Verschillende leden hebben dat trouwens al gedaan. Voor het lidgeld 2001 sturen we gewoontegetrouw nog wel een Nederlandse acceptgiro.

AGENDA

Stripevenementen

tot 7 jan 2001 **Brussel**
Bob en Johan De Moor : 2 generaties van Vlaamse auteurs. Door de creatieve strategieën van twee opeenvolgende generaties Vlaamse tekenaars met elkaar te vergelijken, krijgen we een betere kijk op de wijze waarop zij kaderen in het geheel van de Belgische stripproductie. Het BCB ligt in de Zandstraat 20, en is alle dagen open van 10u tot 18u, behalve op maandag.
Info: Willem De Graeve (02/219.19.80)

tot 28 feb 2001 **Amsterdam**
Expositie *Eiland in Lambiek* vanaf vrijdagavond 26 januari 2001 vanaf 18.00. De expositie is te zien tot 28 februari. Zie pagina 16 e.v.

07 jan 2001 **Aarschot**
Internationale strip- platen- en CD-beurs in de stadsfeestzaal, Demervallei 14. Toegang van 10u tot 18u. Signeeractie van Kas (Hans, Voyageurs).
Beursinfo: 015/22.01.63 of 0495/21.01.63 (Kurt Discart).

21 jan 2001 **Berchem**
7de strip- en platenbeurs in het Alpheusdal, F.Williotstraat 22. Verschillende tekenaars komen signeren.
Brabant Strip is aanwezig (Joppe).
Beursinfo: 03/605.02.87 (Van den Berghe – na 17u)

11 feb 2001 **Peisegem (Merchtem)**
2de stripbeurs in de sporthal van de gemeentelijke tuinbouwschool, Molenbaan 54 (nieuwe locatie!), en dit van 10u tot 18u. Geerts, Linthout, Van Riet en Biddeloo komen signeren. Organisatie: Willemsfonds Merchtem en Kiekeboemuseum. *Brabant Strip is aanwezig (John en Martin).* Beursinfo: 02/452.50.08, of 0476/97.00.26 of e-mail : **kiekeboemuseum@advalvas.be** alsook **http://users.skynet.be/svo/**

17 feb tot 11 maa 2001 **Hasselt**
Grote verkooptentoonstelling van originelen van striptekenaars in galerij "De Kunstgang" op de Zuivelmarkt, met werk van o.a. Vance, Rosinski, Moebius, Bosschaert, Sleen, Pink, Buth, de Maarten Toonder Studio's, Dany, Leemans en vele anderen.
Info : Wonderland Productions: 011/215.215

18 feb 2001 **Lichtervelde**
Ledendag van Brabant Strip in zaal "Ten Boomgaerde" in de Boomgaardstraat van 14u tot 18u. Voor leden van onze vereniging is zowel de toegang als het gebruik van tafels om ruilmateriaal uit te stallen gratis. Zie ook routebeschrijving in BSM nr 64 pag 3.
Inlichtingen: Filip Vanderper (051/72.41.36 na 18u)

18 feb 2001 **Rijswijk (NI)**
Grote stripbeurs van de Randstad in de Darling Market van 10u tot 17u. Inkom 7,50 NGL.
Beursinfo : Twan (0031) 06-23.28.28, of surf even naar **www.go.to/strip2000**.

04 maa 2001 **Breda (NI)**
Strip- boeken-, kranten- en ander oud drukwerkenbeurs in "de Scharen" (gemeentelijk sportcentrum), Claudius Prinsenlaan (vlakbij het casino). Toegang van 10u tot 16u30. Inkomprijs Fl 6,50 of 130 BEF.
Beursinfo Tel/fax: (0031)-(0)413-342.009

10 en 11 maa 2001 **Wilrijk**
Jaarlijkse stripbeurs in het gemeenschapscentrum Valaarhof in de Letterkundestraat 135 te Wilrijk. Verdere info volgt. Voor info en plaatsbespreking 03/827.31.10 (Frank) of 03/828.41.34 (Eric)

18 maa 2001 **Opwijk**
Stripbeurs in JH Nijdrop, Marktstraat 67A. Beursinfo: 052/35.61.65. *Brabant Strip is aanwezig (Wim).*

25 maa 2001 **Leiden (NI)**
15de Leidse stripdag in de centrale bibliotheek, Nieuwstraat 4, en dit van 12u tot 17u. Er is tevens de traditionele stripboekenbeurs op het "Leids Peipie".
Info: Leidse Stripshop (0031)071-512.18.02 of e-mail: **info@leidsestripshop.demon.nl**

08 apr 2001 **Duffel**
Tweede stripbeurs te Duffel, in zaal De Pollepel, Naalstraat te Duffel. Meer beursinfo op tel: 0477 57 42 59

22 apr 2001 **Leuven**
Jaarlijkse stripbeurs ingericht door stripclub Tafel Rond in zaal "Het Bad", Martelarenlaan (achter het station), en dit van 10u tot 17u. Signeeractie is voorzien. Beursinfo: JP Hendrickx (016/23.65.97)

20 mei 2001 **Heide-Kalmthout**
4de stripbeurs in zaal "Centrum" van 10u tot 17u. Speciale uitgave: 3de (laatste) telefoonkaart van S&W.
Beursinfo: 011/72.65.63 (Danny)

27 mei 2001 **Deurne**
Grote strips- CD en platenbeurs in sporthal Schijnpoort, Schijnpoortweg 55 (achter het sportpaleis). Met verschillende signeeracties, waaronder Bob Mau.
Brabant Strip is aanwezig (Joppe).
Beursinfo: Frank Van Bergen (03/325.45.60) of mailen naar **Frank.Van.Bergen@Village.uunet.be**

23 en 24 jun 2001 **Zulte**
4de stripbeurs in zaal Brouwershuis, Staatsbaan 145.
Beursinfo: Roland Guillemijn (056/60.52.89)

30 sep 2001 **Mechelen**
Stripbeurs georganiseerd door Comic Strips in de turnzaal van de Sint Gommarusschool, Kerhoflei.
Verschillende tekenaars komen signeren. Voor beursinfo : vhammee@pandora.be of Comic Strips 015/420650 ('s namiddags)

Info schriftelijk naar :
Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels,
Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem,
tel : 015/62.33.89 ; Fax : 03/256.47.53 ;
e-mail: sels.michel@pi.be De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

DOSSIER

Illegaal

Als we één tendens kunnen onderscheiden in onze maatschappij van het jaar 2000 is het wel de toename van de illegale handel. Of het nu om handel in mensen, CD's of uurwerken gaat, nieuwe technologieën en verhoogde communicatiemogelijkheden hebben voor een spectaculaire groei in deze sectoren gezorgd. Het hoeft ons dus niet te verwonderen dat dit fenomeen ook de kop opsteekt in "onze" liefhebberij. Wat is illegaal en waarom? Welicht is enige verduidelijking welkom.

- Patrick Vranken -

Illegaal gedrukte strips zijn helemaal geen nieuwigheid. Nemen we maar het voorbeeld van de illegale Tintins. Al in 1933(!) werd een illegale *Tintin en Amérique* uitgebracht, editions OgéO, die ondertussen een gegeerd en peperduur verzamelstuk geworden is. Het meest bekende voorbeeld is natuurlijk *Tintin au pays des Soviets*, waarvan sinds de jaren zeventig verschillende "piraatuitgaven" op de markt kwamen. Die illegale boeken zien er ondertussen ook al "echt oud" uit. Hoe kan je zo'n illegale Soviets onderscheiden van een echte? De echte eerste druk verscheen in een genummerde oplage van 500ex. In hetzelfde jaar werden nog 9.500 ongenummerde exemplaren van het boek bijgedrukt. De best gelijkende illegale *Tintin au pays des Soviets* verscheen in 1980 met een oplage van 400ex. Dit wordt ook vermeld in het boek. Opmerkelijk is wel dat illegale uitgaven er blijkbaar gaan "bijhoren", als er maar voldoende jaren overheen gaan. De *Tintin en Amérique* (OgéO) wordt wel eens aangeboden op veilingen - en haalt daar hoge prijzen - zonder dat daar de politie bijgehaald wordt.

De illegale Tintin en Amérique, Editions OgéO, uit 1933.

Zin en onzin van illegale albums

Aan de hand van dit voorbeeld kunnen we meteen twee hoofdredenen onderscheiden waarom strips illegaal gedrukt of herdrukt worden. Ofwel zijn ze zo zeldzaam dat liefhebbers niet meer aan een exemplaar kunnen komen en dus - om een gat in de collectie op te vullen - zelf voor een illegale facsimilé zorgen en die onder vrienden verspreiden.

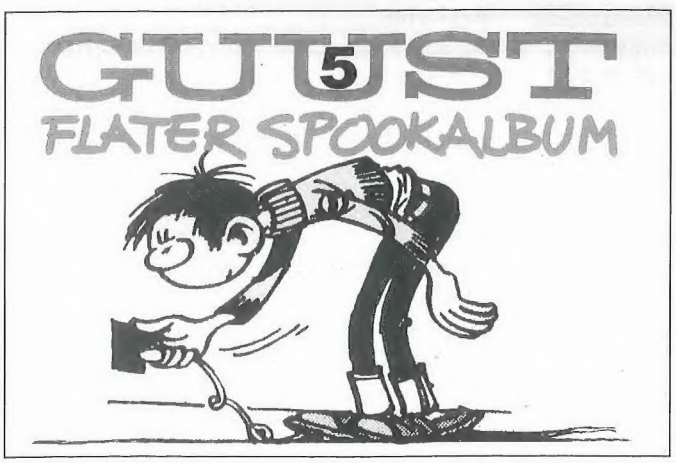

Ofwel ziet iemand er *brood* in om een geliefd boek op de markt te brengen, waarbij in de ergste gevallen het namaakproduct voor echt moet doorgaan. In de loop der jaren is de scheidingslijn tussen deze twee motieven wel eens vervaagd, maar we kennen nog steeds voorbeelden van goedbedoelde huisvlijt die alleen de bedoeling hebben een verloren schat terug te schenken aan het liefhebberspubliek. Kijk eens naar deze vreemde paradox : het is onder andere aan die piraatuitgaven te danken dat de grote uitgeverijen vanaf het einde van de jaren zeventig het belang en de waarde van hun eigen fonds herontdekt hebben. Niet dat we de uitgevers van kortzichtigheid willen beschuldigen, maar het is wel een feit dat niemand daar nog een cent wou investeren in het oude fonds. Hoe dan ook, eens duidelijk werd dat er nog een potentiële winst in zat, hebben verschillende uitgeverijen snel ingespeeld op deze trend. Daardoor kregen we sindsdien zowel van Dupuis, Casterman als Standaard Uitgeverij (pseudo-)facsimilé-uitgaven om dit gat in de markt op te vullen. Het is immers zo dat de meeste liefhebbers de voorkeur geven aan de goedkoopste én de mooiste heruitgave.

Guust -album 5 bestond lange tijd niet. Deze lacune in de nummering bij Dupuis was een gedroomde gelegenheid voor een illegale liefhebbersuitgave

Zelf zien we de zin er niet van in om een paar euro's te besteden aan een amateuristisch illegaal product, wanneer je dezelfde uitgave professioneel verzorgd kan kopen, voor niet veel meer geld. Ja, goed, er zijn wel degelijk verzamelaars die speciaal azen op illegale uitgaven als curiosum, *omdat ze illegaal zijn*. maar dat is een vrij marginale groep van een paar honderd mensen.

Enkele illegale Vandersteen-albums. Voor de uitgave van De jonge brigand *had CISO toestemming, net als voor de andere realistische verhalen, maar een kaper was CISO te snel af...*

Ook zij zijn trouwens niet altijd bereid om daar grote sommen aan te besteden. Zo ontgaat ons de zin van de illegale Suske en Wiske-boekjes op langwerpig formaat met een "originele krantenstrook" er in. Wie geeft meer dan duizend frank of 60 gulden uit voor een prul van slechte kwaliteit, terwijl je voor de helft van die prijs hetzelfde verhaal kan kopen in originele versie, mooi gedrukt zelfs, in de reeks Suske en Wiske Klassiek? Ook krantenstroken kan je immers mits wat zoeken wel op de kop tikken. Dit is dus duidelijk gebakken lucht verkopen : de liefhebber wordt warm gemaakt voor een surrogaatproduct dat hij ook op andere manieren kan verkrijgen. Hier is geldzucht de drijfveer.
Belangrijker nog, je kan ook stellen dat schade toegebracht wordt aan het imago van de oorspronkelijk strip omdat dergelijke uitgave niet aan de kwalitatieve minimumnormen beantwoordt. Of een uitgeverij veel financiële schade oploopt van illegale liefhebbersuitgaven op 20 of 50 exemplaren, dat is niet meteen duidelijk.

De Gekalibreerde Kwibus *is een bundeling van 3 korte verhalen die in Het Parochiebad verschenen. Het leverde een illegaal "onuitgegeven" album op. De cover is niet getekend door Vandersteen zelf. Opmerkelijk : Standaard Uitgeverij nam het album onmiddellijk op in zijn fonds en liet de illegale cover hertekenen door Studio Vandersteen.* Ziezo de zeldzaamsten *bevat een aantal gags die nooit gebundeld werden. Een typische liefhebbersuitgave.*

Als de officiële uitgever een dergelijk boek niet aanbiedt in zijn fonds, kan je veronderstellen dat deze uitgave de verkoop van de echte boeken niet zal beïnvloeden. Ze zullen gekocht worden als aanvulling van het officiële fonds. Anders is het natuurlijk gesteld met illegaal geproduceerde albums in het nabije of verre Oosten. Duizenden illegaal gedrukte Kuifjes of Lucky Luke's in het Chinees of Turks, dat is een streep door de rekening van de rechtmatige eigenaar, daar hoeft geen tekeningetje bij.

Voorbeelden van illegale albums

1. Zeldzame titels die de collectie aanvullen
(hetzij goedbedoelde huisvlijt, hetzij min of meer professioneel gemaakt)

- Biggles, *Het laatste konvooi* (ondertussen officieel uitgegeven door S.U.&'t Vlaams Stripcentrum)
- *Tintin au pays des Soviets* (1980, meteen daarna officieel heruitgegeven door Casterman)
- Guust *Philips flaters* (gags ondertussen officieel uitgegeven door Dupuis in de Guustreeks)
- Flater spookalbum (gags ondertussen officieel uitgegeven door Dupuis in de Guustreeks)
- *De gekalibreerde kwibus* (onmiddellijk daarna heruitgegeven door S.U. als Strip Klassiek)
- *De zwarte Madam* (witte kaft met rode opdruk; ondertussen heruitgegeven door S.U.)
- Lambik, *Zie zo de zeldzaamsten* (met gags die nooit in album verschenen, 20ex.)
- Vandersteen, *De pantoscaaf* (gele kaft, fotokopie)
- *Wietje en Krol in Amerika* (rode kaft, fotokopie)

2. Geldklopperij, hetzij op amateuristische, hetzij op maffieuze basis

- *Het geheim van Matsuoka* en andere Nero's (zie BSM 60, aangeboden als "echte" nieuwstaat)
- *Snoek*, 3 titels (2 daarvan onmiddellijk daarna heruitgegeven door S.U. als Strip Klassiek)
- Suske en Wiske's met krantenstrook (waren al verschenen in Suske en Wiske Klassiek)
- Kuifjes in het Chinees, enz... (piraatversies van officiële albums)

De lijst van illegale strips is schier eindeloos en dan hebben we het alleen nog maar over de boeken die "voor echt" moeten doorgaan, niet over de illegale sex- en andere parodieën.

Originelen

Originele tekeningen waren lange tijd waardeloze bijproducten van stripalbums. Tekenaars die voor Averbode werkten, lieten tot niet zo lang geleden hun platen achter bij de uitgeverij. Dat was zo, de tekeningen waren eigendom van de uitgeverij, daar werden geen vragen bij gesteld. Ook het verhaal van de originelen van Jijé die bij Dupuis in de drukkerij gebruikt werden om de stagiairs bij wijze van proef te laten kliederen met kleurtjes, is genoegzaam bekend. Vandersteen liet zijn leerjongens vanaf 1959 tal van originele Suske en Wiske-tekeningen verknoeien om er een "hertekende versie" van te maken. Maar die periode is voorbij. Originelen zijn veel geld waard geworden.

Die belangstelling voor originele tekeningen legde ongeveer dezelfde weg af als het stripalbum eertijds: vanuit de Verenigde Staten waaide de herwaardering via Frankrijk over naar de rest van Europa. De topprijzen voor Hergématériaal op veilingen opende vele liefhebbers (en tekenaars...) de ogen. We mogen stellen dat langs Vlaamse kant originelen echt in de lift zitten sinds de legendarische Vandersteenveiling bij Bernaerts in 1995. Vandersteen en Sleen zijn ongetwijfeld de toppers aan Vlaamse kant.

Valse originelen

Zijn er illegale stripalbums, dan zijn er evengoed illegale originele tekeningen. Enerzijds zijn er gevallen bekend van valse originelen, wat in deze tijd van perfecte kleurfotokopies een klein kunstje geworden is. Goede expertise is hier een noodzaak. Er zijn trouwens ook "echte" vervalsingen, waaraan vooral de absolute top (Hergé, Jacobs, Vandersteen) blootgesteld wordt. In *Dossier E.P. Jacobs* staan enkele valse tekeningen met opdracht die zeker niet door Jacobs getekend werden maar wel door een handige volgeling van Van Meegeren. Er circuleren ook pseudo-Vandersteen cover-tekeningen en ontwerpen in potlood, wat helemaal niet hoeft te verwonderen als je weet dat sinds de jaren zestig letterlijk een cursus met bijbehorende handleiding gegeven werd in Studio Vandersteen: *"Hoe teken ik Vandersteen zo goed mogelijk na"*. Tal van anonimi hebben die school gevolgd, mogelijk hebben enkelen er een bijverdienste in gezien. Het probleem voor identificatie van dergelijke vervalsingen of "hommages" is natuurlijk dat het unieke exemplaren zijn, die meteen de weg vinden naar verzamelaars, zodat de kans op ontdekking en ontmaskering klein blijft.

Gestolen originelen

Dan zijn er ook nog de gestolen originelen. Enkele jaren geleden werd publiek gemaakt dat een compleet verhaal van Tibet, eentje van Rik Ringers dat zo goed als afgewerkt was, gestolen werd van zijn tekentafel. Dergelijk materiaal brengt natuurlijk de nodige duiten op. Hier gaat de illegale handel nog een stapje verder door zich te bezondigen aan diefstal. Het hoeft zelfs niet altijd diefstal te zijn : handige Harry's "leenden" ook wel eens een tekening, die ze nadien nooit terugbrachten. Met name Bob Mau getuigde dat vroeger zo wel enkele originele covers verdwenen zijn in de mist der tijden. Uiteraard lieten niet alle tekenaars zomaar betijen. Tibet was ziedend, wenste het voltallige verzamelaarsheir publiekelijk naar de maan en wilde zijn bezit kost wat kost terug. Van Franquin is geweten dat hij op een gegeven moment systematisch alle originelen begon terug te eisen.

Betekent dit dat alle originelen die je op "de markt" aantreft, per sé via illegale weg het archief van de tekenaar verlieten? Nee, in vroeger tijden gaven tekenaars wel eens een tekening weg. Zo kreeg een liefhebber gerechterlijk bezoek, waarbij een originele pagina van Franquin in beslag genomen werd. Blijkbaar was Franquin vergeten dat hij deze pagina ooit had weggeschonken. De eerste eigenaar verkocht of ruilde de tekening na een tijdje, met vervelende gevolgen.

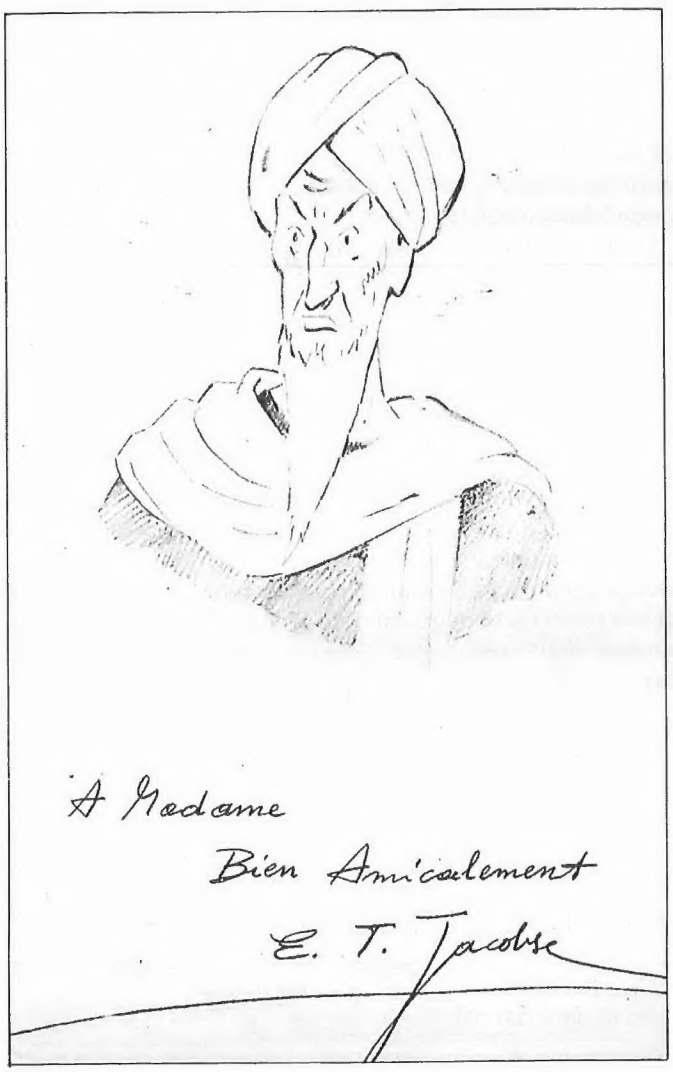

Drie valse tekeningen naar E.P. Jacobs, compleet met imitatie van zijn signatuur. Olrik is duidelijk te lelijk om van Jacobs te zijn. Vreemd genoeg werden ze als illustraties afgedrukt in het boek Dossier E.P. Jacobs *en werd pas helemaal achteraan - we nemen aan net voor het drukken - in kleine lettertjes vermeld dat het om vervalsingen gaat. Ook specialisten kunnen zich wel eens vergissen...*

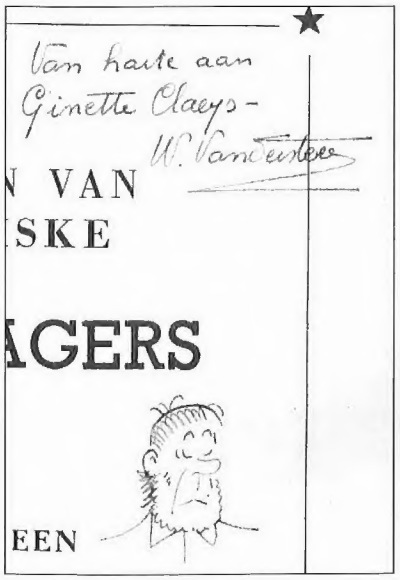

Gegarandeerd echte tekening van Willy Vandersteen, met opdracht. Zijn dit in de toekomst de enige originele tekeningen die we nog met gerust gemoed in de boekenkast mogen stoppen?

Na getuigenverklaring werd het origineel aan de verzamelaar teruggezorgd. Andere tekenaars verkochten op een gegeven moment, hetzij op beperkte schaal, hetzij massaal hun archief.
Zo vonden bananendozen vol Buth-tekeningen hun weg naar de liefhebber. Een groot aantal originelen van Funcken belandde enkele jaren geleden op de rommelmarkt in Brussel. Blijkbaar had de familie Funcken tijdens een verhuis een deel van het archief in de kelder achtergelaten. Dit jaar heeft het verhaal rond de gestolen originelen van Vandersteen veel ophef gemaakt in de pers : tekeningen verdwenen naar verluidt uit het archief en werden aan de man gebracht in illegale albums.

Verwarring rond Vandersteen

Samen met deze affaire doken een aantal vraagtekens op. Zijn alle aangeboden originelen van Vandersteen gestolen goed? Zeker niet, ook met het archief van Vandersteen werd - om het zacht uit te drukken - jarenlang slordig omgesprongen. Mooi gelijklopend met de hierboven beschreven algemene tendens in de stripwereld, was het archief van nul en generlei waarde voor auteur noch uitgever. Vandersteen verkocht in de jaren '80 een groot aantal originelen aan Bert de Bakker. Die vertelde ons daarover het volgende : *"Er werd destijds niet veel waarde gehecht aan originelen. Vandersteen was verbaasd dat iemand daarin geïnteresseerd was. Ik had afgesproken in de Studio in Kalmthout. De mensen van Standaard Uitgeverij hadden de originelen gewoon in de gang gesmeten. Iedereen was dan ook tevreden toen ik met die storende hoop oud papier vertrokken was, die duidelijk in de weg lag".*
Er werd ook het één en ander weggeschonken. In 1968, bij de opening van stripwinkel Lambiek, overhandigde Willy Vandersteen de originelen van *Het vliegende hart* aan Kees Kousemaker. In de loop der jaren vonden ze hun weg naar verschillende privécollecties. Het is evengoed bekend dat Vandersteen ter gelegenheid van zijn tweede huwelijk in 1977 aan al zijn medewerkers een originele tekening schonk. De ene kreeg een cover, de andere aankondiginsstroken, enzovoort. De meeste van deze pareltjes zijn ondertussen terecht gekomen in de handen van verzamelaars met veel overtuigingstalent. Toen Standaard Uitgeverij in 1981 startte met een eerste heruitgave van het klassieke Vandersteen-fonds, werd beroep gedaan op een verzamelaar om originele albums te vinden voor reproductie. Geert Gerards werd bereid gevonden om zijn collectie albums af te staan aan Standaard Uitgeverij, in ruil voor originelen. Een tiental Vandersteen-covers van Suske en Wiske-albums en van het weekblad Kuifje, plus een tiental platen van de blauwe reeks verlieten toen op legale manier het archief. Geert heeft achteraf een aantal van deze originelen verruild en verkocht. Zo belandde een plaat van *Het Spaanse spook* in de collectie van het museum van Angoulème.

Tot diep in de jaren tachtig was er bij Standaard Uitgeverij niet echt sprake van een archief : *"...originelen van Bessy, De Rode Ridder en Biggles lagen zo'n twintig jaar geleden nog voor het grijpen in een kast in één van de verlaten kamers op de verdieping van de Bessy-studio in de Grétrystraat, een gebouw waar iedereen onopvallend in en uit kon lopen"*, getuigt Antoine Antheunis.

De boeken-met-originelen

Er is een tweede paradox in dit verhaal. Het zijn in feite de verzamelaars - die vaak collectief met de vinger gewezen worden omwille van de verzamel"woede" van sommigen - die de waarde van dergelijke originelen veroorzaken. Zonder verzamelaars zijn die papiertjes niets waard. Eigenlijk groeide de interesse van sommige stripverzamelaars (of van beleggers?) in origineel werk van hun geliefde auteurs pas vanaf de jaren tachtig. In het begin oversteeg het aanbod duidelijk de vraag, zoals Antoine Antheunis kan getuigen : *"Als bezoeker op een stripevenement in de Handelsbeurs te Antwerpen in 1982 stuitte ik op een pak originele platen van De kleppende klipper, die voor 5.000fr. het stuk te koop aangeboden werden. Ze lagen gewoon op de vloer... ".*
In de loop der jaren doken er steeds meer platen op, uit o.a. *Lambiorix, De witte uil, De sprietatoom, De vliegende aap, Rikki en Wiske, Tijl Uilenspiegel* en *Bibbergoud.* In het midden van de jaren tachtig maakte de stripliefhebber kennis met een nieuw verschijnsel : stripalbums op groot formaat stonden te kijk op stripbeurzen en in stripzaken. Het waren verzorgd uitgegeven boeken met een originele pagina uit een klassieke Vlaamse strip. Zo zagen we met eigen ogen Neroverhalen als *Moea Papoea* of *Het Zeespook* en verder een hele reeks Suske en Wiske-verhalen, met name *Het eiland Amoras, De koning drinkt, De duistere diamant, De texasrakkers* en het Bessyverhaal *Het heilige vuur.*

De originele plaat uit Het Spaanse Spook die op legale wijze in Angoulème belandde.

Het keerpunt bij Bernaerts

Deze albums werden in geen geval uitgegeven door Standaard Uitgeverij, hoewel sommigen het imprint "Standaard Boekhandel" vermelden. Omdat er niet bepaald officiële reactie kwam op deze uitgaven, stelden weinig liefhebbers zich vragen rond de herkomst van al dit moois. Overigens, en dit is belangrijk, maakte de prijs van deze kunststukjes dat de boeken buiten het bereik bleven van de modale liefhebber. Ze circuleerden voornamelijk in een klein kransje van belangstellenden.

Als er ooit enige twijfel bestaan had rond de eventuele illegaliteit van originelen, was die alleszins verdwenen bij alle verzamelaars na afloop van de zogeheten Vandersteenveiling bij Bernaerts op zondag 17 december 1995 in Antwerpen. In aanwezigheid van tal van prominenten, Paul Geerts, de directie van Standaard Strips, ja, letterlijk vóór de ogen van de familie Vandersteen werden meer dan dertig originelen te koop aangeboden en voor aanzienlijke bedragen verkocht. Ook illegale albums als de "witte" Zwarte Madam veranderden van eigenaar. Sterker nog, de schitterende veilingcatalogus voorzag op pagina 50 zelfs een aparte rubriek "varia en illegale uitgaven", waarin onder andere ook *De Gekalibreerde Kwibus* aangeprezen werd als illegaal, plus een illegale bundeling van aankondigingsstroken, enzovoort. De veiling werd algemeen beschouwd als één grote hulde aan Willly Vandersteen. Het was het hoogtepunt van de viering van 50 jaar Suske en Wiske, die ingezet werd met de publicatie van de Vandersteenbibliografie, en binnen dit uitzonderlijke kader waren blijkbaar uitzonderlijke zaken mogelijk. Zo kocht Dirk Wilemse, toen directeur van Standaard Strips, uit naam van de uitgeverij een aantal originelen : het grote album *De koning drinkt* mét plaat en een pagina uit *Bibbergoud*. Het hele gebeuren haalde dan ook uitgebreid de pers, inclusief de aankopen van Standaard Uitgeverij. In de ogen van de liefhebbers leek het alsof de schemerzone, de onduidelijke toestand rond de legaliteit van bepaalde originelen hiermee geregulariseerd werd. Hadden de belanghebbenden die op de eerste rij zaten door hun aanwezigheid niet de spons geveegd over het schimmige verleden?

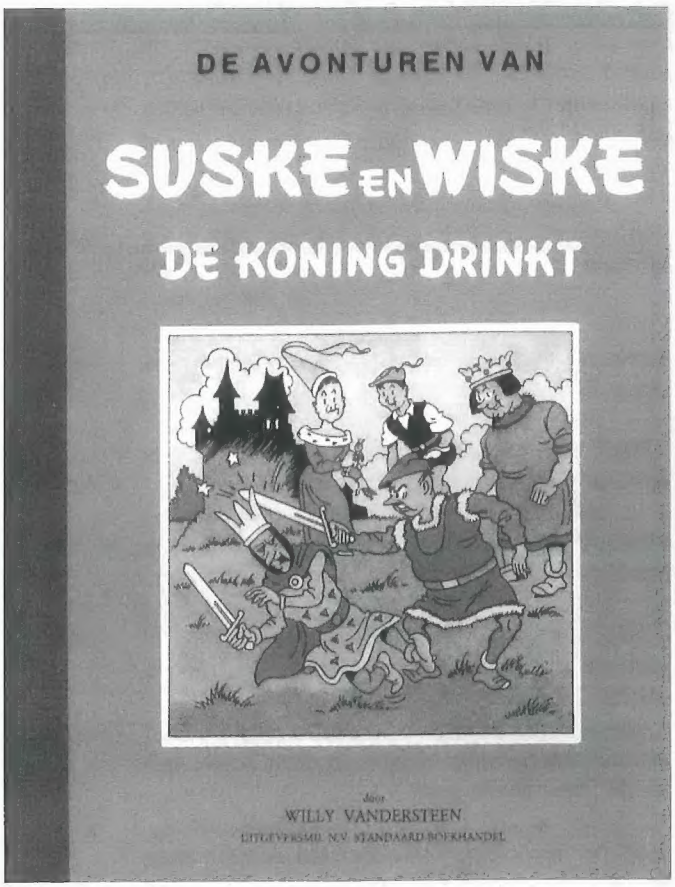

Twee boeken met originele plaat : De koning drinkt *en* Op het eiland Amoras. *In de rubriek "Varia & illegale uitgaven" van de veilingcatalogus van 17 december 1995 (Bernaerts) lezen we : "**De Koning drinkt** : album in groot formaat uitgegeven in 1984 in een oplage van 55 exemplaren; bij elk exemplaar was een **originele tekenplaat** van het verhaal uit 1947 gevoegd...". Uitgegeven dus, jazeker, maar in tegenstelling tot andere albums in de catalogus wordt hier niet vermeld* door wie. *Ook over de herkomst van de originele tekeningen is niets bekend.*

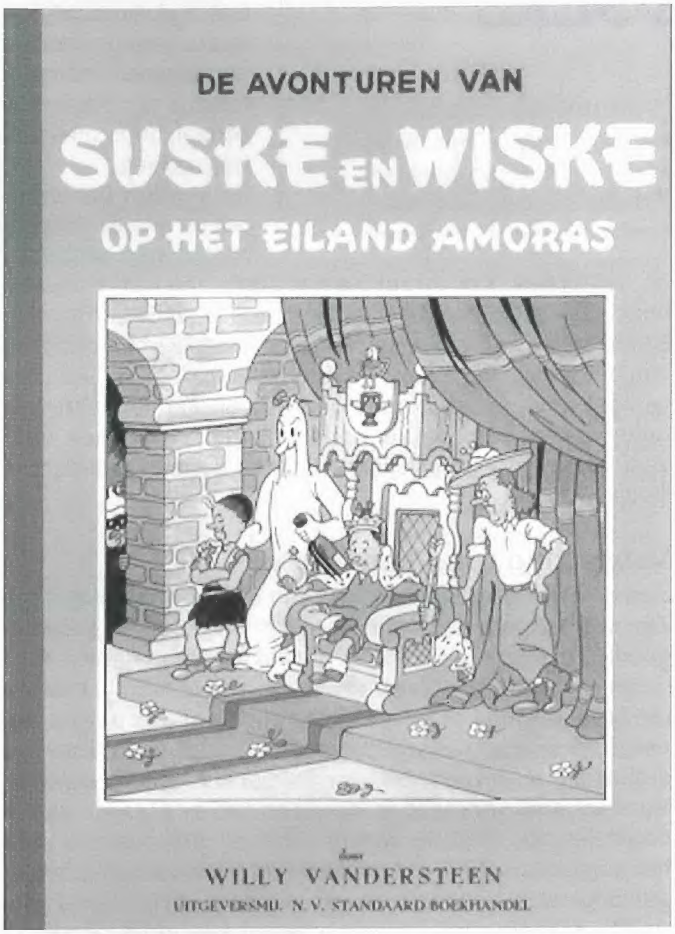

De boeken werden niet uitgegeven door Standaard Uitgeverij, maar dragen wel het imprint "Standaard Boekhandel", waarschijnlijk om zo getrouw mogelijk de originele uitgaven te imiteren. Deze uitgaven ogen bijzonder mooi. Een liefhebber met het hart en de nodige fondsen op de juiste plaats, kan hier moeilijk aan weerstaan. Let ook op de hertekende covers (Amoras weliswaar niet door Vandersteen, Koning drinkt is een tekening van Vandersteen voor Pats Poppenspel). Op de cover van Amoras zit Bikbellum op het wapenschild aan de rand van de troon.

Teveel is trop

Maar eens te meer gaat de kruik zolang te water tot ze breekt. Het zou blijken dat een "gedoogbeleid" nog niet noodzakelijk een vrijgeleide oplevert voor illegale handel. Ongeveer twee jaar geleden werd plots een set van maar liefst zeven boeken met originele pagina aangeboden voor ongeveer 200.000fr per set. Het gaat om verhalen van Robert en Bertrand *(Het opgejaagde weeskind)*, Biggles *(Biggles in Arabië)*, Bessy (*De klopjacht* en *De gevangene der Witchinoks)* en tenslotte van De Rode Ridder *(Het veenspook, De vuurgeest* en *De vrijschutter)*. Stuk voor stuk zijn dit ware topstukken binnen het Vandersteenoeuvre, de Rode Ridders worden in de Vandersteenbibliografie zelfs "pareltjes" genoemd. Er werd slechts een beperkt aantal sets aangeboden én er werden niet bepaald advertenties geplaatst. Dat kan alleen betekenen dat een zeer kleine kring van belangstellenden persoonlijk

aangesproken werd. Dit gebeurde uiterst discreet : als grootste vereniging van stripliefhebbers hoorden wij pas van het bestaan van deze boeken op het moment dat het eerste krantenartikel van Jan Bex hierover verscheen. Naar verluidt kwam de zaak aan het licht toen een geïnteresseerde, die de albums ergens gezien had, naar Standaard Uitgeverij telefoneerde met de vraag of hij ze daar kon bestellen...
De familie Vandersteen en Standaard Uitgeverij waren duidelijk niet op de hoogte en dienden klacht in tegen dergelijke frauduleuze handel op grote schaal. Als we even uitrekenen komen we immers aan een omzet van 6.000.000fr... Bovendien ging het niet alleen om illegaal uitgegeven albums, de originele tekeningen zouden op onrechtmatige wijze verdwenen zijn uit het archief. Een gerechtelijk onderzoek werd gestart. En de klacht gaat duidelijk verder dan deze zeven boeken...

Psychose

In het tumult dat het gerechterlijk onderzoek veroorzaakte, werden plots alle oude waarden op hun kop gezet. Dirk Willemse nam ontslag, plots zijn alle originele tekeningen van Vandersteen in privébezit verdacht en wordt er ijverig gespeurd naar illegale uitgaven.
Zodoende heerst er momenteel een vreemde psychose rond divers Vandersteen-materiaal. Het ging zover dat dit jaar op de stripbeurs in Ronse een "expert", bijgestaan door twee "veldwachters", beslag liet leggen op enkele exemplaren van de pas verschenen luxe van *De Kaartendans*, uitgegeven door het Brabants Stripspektakel in samenwerking met Standaard Special Projects! Argument van de "expert" : ze zagen er nogal amateuristisch uit! Onmiddellijk verdwenen tijdens de beurs deze compleet legale boeken onder de stands, terwijl exemplaren van de twijfelachtige boekjes met originele krantenstroken van Suske en Wiske open en bloot aan de man gebracht werden. Ongetwijfeld had Vandersteen met dit gegeven een schitterend scenario kunnen brouwen...
Het spijt ons te moeten vasttellen dat Standaard Uitgeverij, die terecht waakt over de handel in illegale Vandersteen-albums en originelen, enigszins de controle over de gebeurtenissen verloren heeft. Is er sinds het vertrek van Dirk Willemse en enkele andere mensen eigenlijk nog iemand op de uitgeverij met historische kennis van zaken over de periode vóór de jaren negentig? Een nieuw beleid met strenge aanpak van illegale praktijken werd na het vertrek van Willemse uitgestippeld door algemeen directeur Eric Cuypers. Door gebrek aan feitenkennis heeft dit wel vreemde gevolgen voor de geloofwaardigheid van de uitgeverij, zoals het voorval in Ronse illustreert. Niemand weet nog precies wat legaal of illegaal is, de liefhebbers niet en de uitgeverij evenmin, zo blijkt.

Brabant Strip had een afspraak vastgelegd met Eric Cuypers op 1 december jongstleden, in de hoop onze leden wat meer duidelijkheid te kunnen brengen via dit artikel. Maar... ondertussen heeft Cuypers op *30 november* op zijn beurt Standaard Uitgeverij verlaten.

Wat nu?

Uitgevers en tekenaars hebben het niet makkelijk om zich te beschermen tegen illegale praktijken. De *Fondation Hergé* pakt het bijvoorbeeld systematisch aan en grijpt onmiddellijk in. Toen op 30/10/1999 bij een veiling van Casto illegale Kuifjesalbums aangeboden werden, *Kuifje en de vervalsers* en *Kuifje in El Salvador,* werd de organisator onmiddellijk met aandrang verzocht om deze zaken uit de veiling te halen. Het lijkt draconisch, maar tegelijk is het een duidelijk signaal dat noch door fraudeurs noch door potentiële (onwetende) kopers verkeerd kan begrepen worden. Toch grijpt de Fondation evenmin in wanneer een Tintin "éditions Ogéo" of originelen aangeboden worden bij Drouot. Waarom niet? Waarschijnlijk beseft men bij de Fondation dat deze boeken en originelen in de loop der jaren zo vaak van eigenaar veranderden dat hier juridisch niet veel meer tegen te beginnen is. In het geval van originelen is het zelfs onmogelijk om uit te maken of de herkomst illegaal is, als men niet beschikt over een betrouwbare inventaris.
Ook in de zaak "Vandersteen" moet op korte termijn klaarheid komen in een aantal zaken. Zal er vervolging ingesteld worden voor àlle albums of originelen van illegale oorsprong, ongeacht hun leeftijd, zelfs al werden ze onder de noemer "illegaal" door Bernaerts geveild? Komt er met andere woorden een inhaalbeweging? Hoe zal dit hard gemaakt worden en wat zijn de gevolgen voor wie ooit ter goeder trouw een illegaal album gekocht heeft?
Of zal men zich beperken tot recente fraudegevallen - zoals de zaak van de zeven boeken en de uitgaven met krantenstroken - en van nu af aan korter op de bal spelen? In ieder geval is het wel tijd dat ook tot de kleine liefhebber gaat doordringen dat illegaal voortaan wel degelijk "illegaal" betekent.

(De namen van de stripliefhebbers die in dit artikel aan het woord komen, werden op verzoek gewijzigd. Voor de afbeeldingen deden we beroep op veilingcatalogi en naslagwerken).

(Wordt vervolgd)

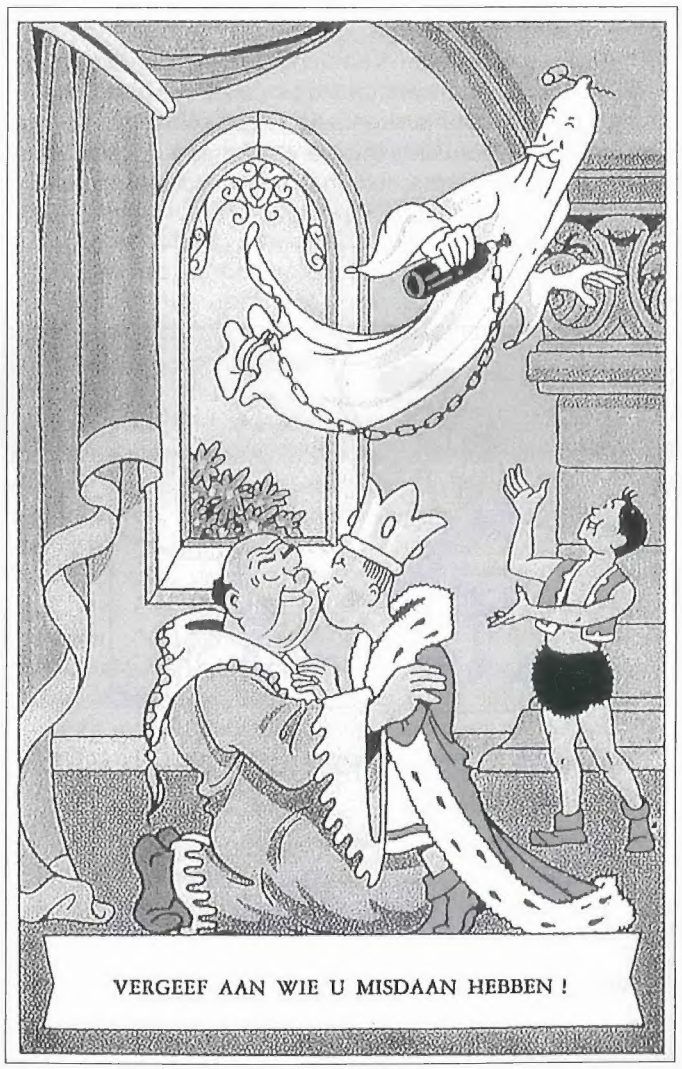

Dit is de achterkant van Het eiland Amoras *met originele plaat : een afbeelding van één van de vier postkaarten die Vandersteen in 1949 tekende en voorzag van een spreuk... of zeg maar een Christelijke boodschap. Ironie van de maker van het Amoras-album?*

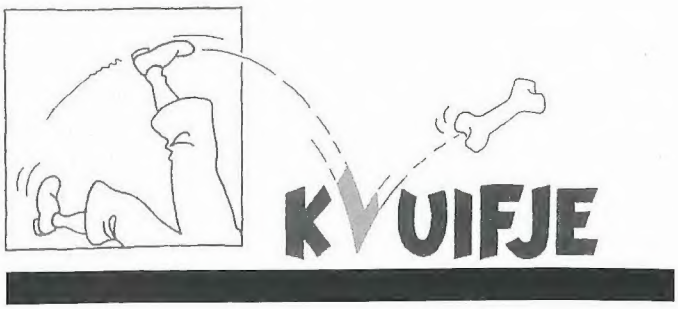

Het debuut van een grootmeester in spe

In 1987 verscheen van de hand van Benoît Peeters het boek *Les Débuts d'un illustrateur*. Het boek was een uitgebreide heruitgave die eerder al in het eerste deel werd opgenomen van *L'univers D'Hergé*. (Rombaldi/Casterman 1986-'89). Voor bewonderaars van Hergé en zijn oeuvre was het een heel interessant werk, omdat het voor het eerst het werk van de auteur belichtte aan de start van zijn loopbaan. Enkele maanden geleden kwam van de voormalige secretaris-generaal van de Stichting Hergé, Philippe Goddin, een nieuw werk uit dat niet alleen de lijn doortrekt, maar zelfs nog uitgebreider verder gaat. Omdat *Les Debuts D'Hergé - Du Dessin à la Bande Dessinée* enkel in de Franse taal verscheen en daardoor op weinig Vlaamse belangstelling kon rekenen, vonden we het toch de moeite om het boek in de schijnwerpers te plaatsen.

Primeurs?

Philippe Goddin was dan ook de meest geschikte persoon om een dergelijk werk uit te brengen. Door zijn voormalige functie bij de Stichting Hergé had hij volledige toegang tot de archieven van wijlen Hergé.
De hamvraag voor velen is natuurlijk : brengt Goddin via zijn boek nog onbekend werk die nog niet eerder gepubliceerd werd? Het antwoord is tweedelig : neen, omdat in de loop der jaren al talrijke vondsten via eerder gepubliceerd werk openbaar gemaakt werden (het nog altijd momumentaal

Le scout. **— Je suis certain que la vue s'étend fort loin d'ici...**

Le paysan. **— Oh oui !**

Le scout. **— Jusqu'en Amérique ?**

Le paysan. **— Encore bien plus loin ; quand le temps est clair, on peut facilement voir la lune.**

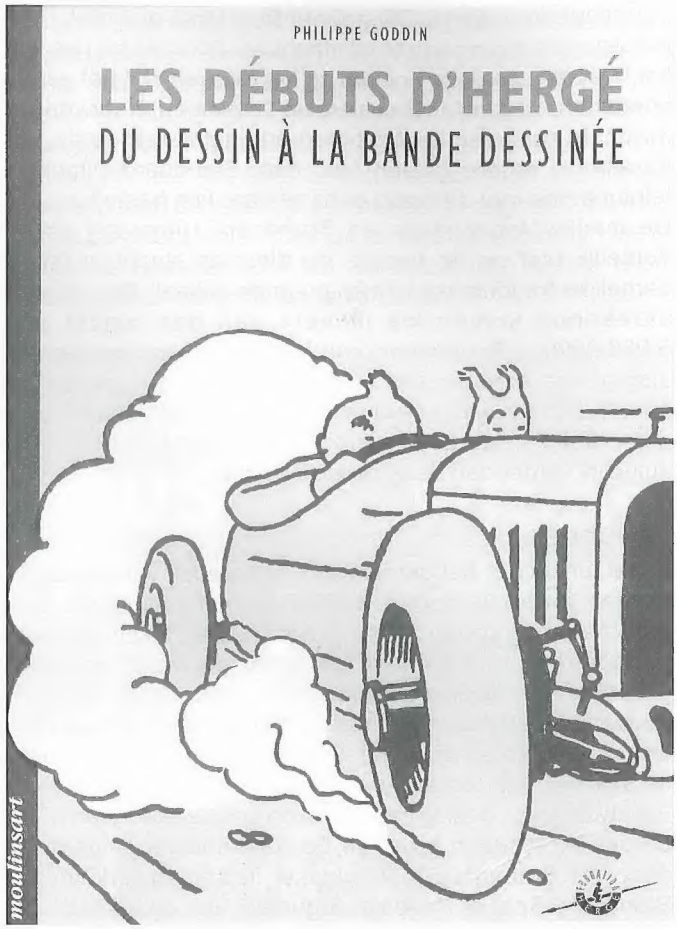

werkstuk *Essay RG* van Huib Van Opstal is daar een mooi voorbeeld van), maar ook ja, omdat Goddin sommige werkstukken voor het eerst laat zien, of in zijn volledigheid publiceert. Met een beetje goeie wil kan men toch van enkele primeurtjes spreken. Voor de talrijke verzamelaars en kenners was het geen geheim meer dat Hergé buiten *Le Petit Vingtiéme, Le Boy-Scout Belge, Le Soir Jeunesse* om de belangrijkste te noemen, ook in andere kranten en tijdschriften zoals *Jamais Assez, Le Blé qui léve* en *L'Effort* zijn eerste tekeningen publiceerde. Maar *Les Debuts D'Hergé* toont hier ook daadwerkelijk die eerste kartoens, ballonstrips en illustraties die eerder alleen voor kapitaalkrachtige verzamelaars te vinden waren op grote veilingen. Voor de fans is de aanschaf van dit werk alleen daarvoor al de moeite waard.

Het debuut

De vele biografen en Hergé-o-logen hebben in de loop der jaren hun tanden stukgebeten op wat nu het echte debuut was van Hergé als illustrator. In *Les Debuts D'Hergé* brengt Goddin eindelijk klaarheid. Op 10/02/1922 verscheen in *Jamais Assez*, het orgaan van 'Le troupe scout Boniface' een geïllustreede tekst van Hergé (die toen 15 jaar was). Volgens Goddin is dit de allereerste gekende tekening van (toen nog) Georges Remi voor een tijdschrift. In zijn boek is het werkstuk in zijn volledigheid afgebeeld. Een paar maanden later is padvinder zowat al de vaste illustrator voor Le Boy Scout, en ook hier worden die eerste op zichzelf staande tekeningen afgebeeld. Natuurlijk zijn het nog geen meesterwerkjes, maar het toont wel het werk van een jonge man die duidelijk 'iets in zijn vingers heeft'. Het talent moet nog tot rijpheid komen, maar Georges heeft alles in zich om het helemaal te maken.

Een zeer oud scoutsgrapje met typische Hergé-elementen, er is sprake is van Amerika en de Maan - © Hergé/Moulinsart 2000

Le Vingtième Siècle / Le Sifflet

Hoe en wanneer Hergé op Le Vingtiéme Siecle terecht komt, is genoegzaam bekend. Minder geweten is dat hij al vrij vroeg zijn eerste tekeningen kwijt kan bij de journalistieke teksten van andere collega's op de redactie.

Nog steeds volgens Goddin verscheen één van zijn eerste bijdrage voor LVS op 20/03/1927. het stelt een nonchalante vagebond voor die blijkbaar goedgezind door het leven gaat. Die tekening verscheen bijna twee jaar vóór de aankondigingsstrook van het Sovjetavontuur van Kuifje. Een ander werkstuk dat we ook hier in zijn volledigheid kunnen aanschouwen is *Le Pére Noël Passe*. Deze gag van vier stroken was de primeur van Essay RG, die Van Opstal enorme mediabelangstelling opleverde. Volgens deze laatste was dit het 'oer-Kuifje' omdat het onmiskenbare trekjes had van de latere beroemde reporter, inclusief zijn trouwe viervoeter Bobbie. De gag verscheen in *Le Sifflet* van 30/12/1928, vijf dagen voor de start van Sovjetavontuur in Le Vingtiéme Siecle.Toch waren dit niet de eerste tekeningen die Hergé maakte voor Le Sifflet, reeds maanden eerder verschenen diverse kartoens en gags in het satirische weekblad. Leuk om te weten is dat van Hergé in hetzelfde nummer van 30/12/1928 nog een volledige gagpagina verscheen plus een spotprentje met een pré-Bobbie in de hoofdrol.

De aankondiging

Is bovenstaand werk waarschijnlijk voer voor die-hard fans, voor het grote publiek staat Hergé nog altijd in het geheugen gegrifd als geestelijke vader van Kuifje. Het is niet zo verwonderlijk dat (ook vroeger) bij de start van een nieuw verhaal de tekenaar de lezers één of meerdere dagen voordien warm maakte via een aankondigingsstrook.

Suivez, à partir de jeudi prochain, les Aventures extraordinaires de Tintin, reporter, et de son chien Milou, au pays des Soviets.

La photo ci-dessus, une des dernières nous envoyées, les représente déambulant dans les rues de Moscou, sous l'œil soupçonneux d'un camarade - citoyen - policier - bolchéviste.

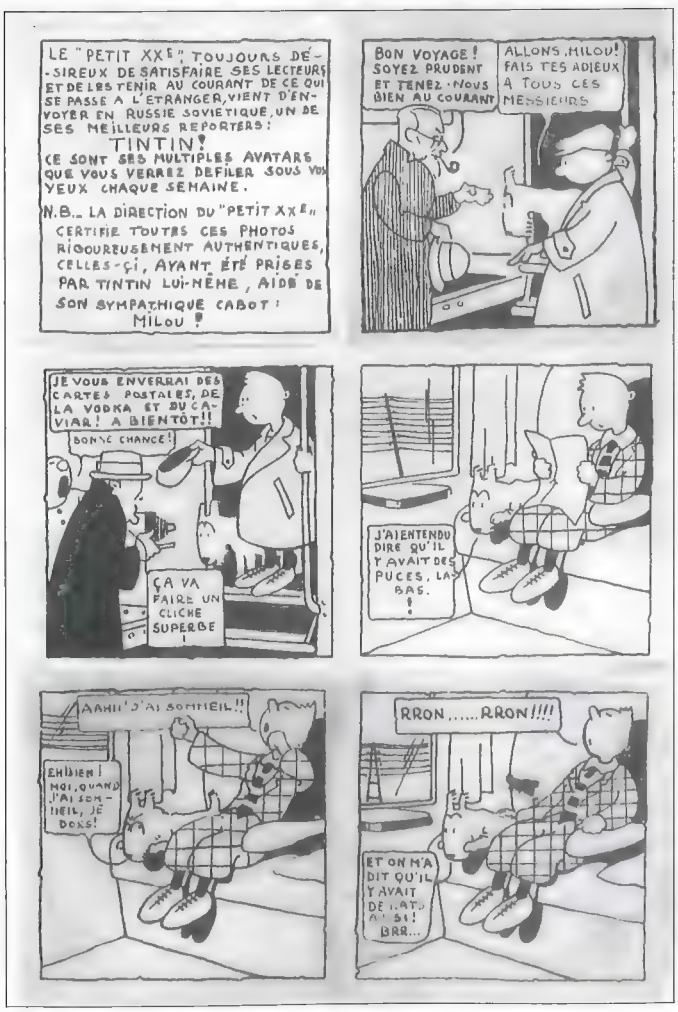
LE "PETIT XXE", TOUJOURS DÉSIREUX DE SATISFAIRE SES LECTEURS ET DE LES TENIR AU COURANT DE CE QUI SE PASSE A L'ÉTRANGER, VIENT D'ENVOYER EN RUSSIE SOVIETIQUE, UN DE SES MEILLEURS REPORTERS: TINTIN! CE SONT SES MULTIPLES AVATARS QUE VOUS VERREZ DEFILER SOUS VOS YEUX CHAQUE SEMAINE.
N.B.- LA DIRECTION DU "PETIT XXE" CERTIFIE TOUTES CES PHOTOS RIGOUREUSEMENT AUTHENTIQUES, CELLES-CI, AYANT ÉTÉ PRISES PAR TINTIN LUI-MÊME, AIDÉ DE SON SYMPATHIQUE CABOT: MILOU!
BON VOYAGE! SOYEZ PRUDENT ET TENEZ-NOUS BIEN AU COURANT
ALLONS, MILOU! FAIS TES ADIEUX A TOUS CES MESSIEURS
JE VOUS ENVERRAI DES CARTES POSTALES, DE LA VODKA ET DU CAVIAR! A BIENTÔT!!
BONNE CHANCE!
ÇA VA FAIRE UN CLICHÉ SUPERBE
J'AI ENTENDU DIRE QU'IL Y AVAIT DES PUCES, LÀ BAS.
AAHH! J'AI SOMMEIL!!
EH BIEN! MOI, QUAND J'AI SOMMEIL, JE DORS!
RRON..... RRON!!!!
ET ON M'A DIT QU'IL Y AVAIT DE RATS AU SI! BRR...

Zo gebeurde dat ook voor het allereerste Kuifje avontuur. Op 04/01/1929 verscheen in Le Petit Vingtiéme de aankondiging van het verhaal via een plaatje dat Kuifje en Bobbie voorstelt op weg naar Moskou met op de achtergrond een verbaasd kijkend Sovjetagent. Dit is het eerste plaatje van *TinTin et Milou* getekend door de toen 22 -jarige Georges Remi. Een paar weken eerder had Hergé al gedebuteerd in het eerste nummer van LPV (01/11/1928) met de aankondiging en voorstelling van Flup, Nénesse en Poussette. De rest is stripgeschiedenis.

Het boek van Philippe Goddin is voor elke Hergé-freak meer dan de moeite waard. Maar ook voor iedereen die het debuut van één van de grootmeesters van de Negende Kunst wil aanschouwen, is de aanschaf meer dan verantwoord. Een pluim gaat ook naar de lay-out van het boek en de prachtige reproducties van het afgebeeld materiaal. Editions Moulinsart heeft met *Les Debuts D'Herge* een prachtig werkstuk afgeleverd. Met dit boek zijn ook meteen de verwachtingen hoog gespannen voor het eerste deel van *Chronologie d'une oeuvre* een werkstuk van ruim 400 pag. en 1200 (!) illustraties, dat deze maand zal verschijnen. Daarover hebben we het een volgende keer, als we deze turf doorworsteld hebben...

Philippe Goddin, *Les Debuts D'Hergé* - Editions Moulinsart (verdeling Casterman), 172 pag./1200Bfr.

Boven : de aankondiging van Tintin au pays de Soviets
Links : een foto van de originele tekening van de eerste plaat van het verhaal
© Hergé/Moulinsart 2000

MAX

STRIPZOLDER

AANKOOP - VERKOOP STRIPVERHALEN

Nieuw, antiek, tweedehands, luxes, curiosa,...

alles op stripgebied!

015/41.27.99

Uitsluitend op afspraak!

ZEMSTBAAN 55 2800 Mechelen

nieuwe uitgaven
2001
-MET GRATIS MINI-ALBUM VAN JAN BOSSCHAERT VOOR SNELLE BESLISSERS-
MAART • MICK MAC ADAM
De onthoofde minnaars
JUNI • ZAPMAN
De wraak van Kamerah
AUGUSTUS • ARKEL
2. De 7 opperduivels
OKTOBER • MICK MAC ADAM
3. Ivoren handen
* VRAAG ONZE FOLDER EN TEKEN NU REEDS IN
ARCADIA VZW
LIJSTERSTRAAT 11
2580 PUTTE-BEERZEL (BELGIË)
INFO • TEL/FAX 015/55 14 88
© 2000 JAN BOSSCHAERT & PLUG

STRIPFESTIVAL
MIDDELKERKE

11/07 - 05/08

Gouden Potlood

27 juli Casino

Standbeeld Urbanus

Antiek stripmarkten
14/07 - 28/07 - 11/08

150 tekenaars

Nieuws uit animatieland — video & games

Nederland beet de spits af op 1 november, België bleef nog even op zijn honger tot 29 november. Beide data waren goed voor de nieuwste Disney-animatiefilm, ***Dinosaur***. Een schitterende film, volledig ontworpen door de computer, zodat de productie er helemaal niet uitziet als een tekenfilm. Het lijkt allemaal bijna levensecht. Er werden kosten nog moeite gespaard om een avontuur vol onvergetelijke actie op het scherm te toveren. Men spreekt over een productiekost tussen de 130 en 200 miljoen *dollar*. Het verhaal brengt het avontuur van dino Aladar die opgroeit bij een primitieve apensoort, lemuren genaamd, tot de vredige, aardse rust luidruchtig verstoord wordt door een meteorietenregen. De dino's worden door hongersnood getroffen en zijn hierdoor verplicht te verkassen. Ze gaan op zoek naar een nieuwe thuis en lopen hierdoor allerlei vormen van gevaar tegemoet. Tijdens deze vlucht ontmoet Aladar zijn soortgenoten. De meedogenloze leider der dino's, Kron, ziet Aladar echter niet zitten.
Deze film voor jong en oud (ondanks enkele angstaanjagende scènes), wordt zeker en vast een klassieker. Bij de massa merchandising zit ook een filmstrip.

***

Marc de Bel (inderdaad, hier gaan we weer) één van de meest succesvolle Vlaamse jeugdschrijvers op het ogenblik, ontwikkelde samen met Transposia een **Blinker** -quiz op cd-rom. Een leuk spel gebaseerd op de leefwereld van Blinker. Het geheel werd samengesteld door Marc de Bel en een groepje enthousiaste tieners. De cd-rom voor plusminus 799fr is geïllustreerd met tekeningen van Jan Bosschaert.

***

Pokémon 1 is nog maar net uitgeraasd in onze regionen of daar was de nummer 2 al. ***Pokémon*** *2, Op eigen kracht* liep vanaf 18/10/00 in onze bioscopen. Spannende avonturen op het eiland Shamouti, waar de bewoners zich voorbereiden op hun jaarlijks festival. Ben je geen fan van Pokémon dan verdoe je hier best je tijd niet aan, maar voor de liefhebbers is dit natuurlijk weer het van het. De tweede film is in elk geval beter dan de eerste, dus voor de ware fans kan dit niet meer stuk. Ouders wezen gewaarschuwd, die vervelen zich steendood, terwijl het kleine grut zich kostelijk amuseert.

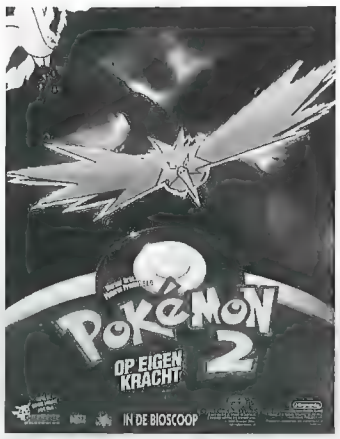

http://pokemon.wanadoo.be

***

Geloof het of niet, maar de ***Fabeltjeskrant*** beleeft een revival op internet. Het is nog wel even afwachten maar vanaf 1 januari 2001 is het zover. Vanaf die datum is er elke dag een avontuur te zien van Mijnheer de Uil en co. De verhaaltjes zijn beschikbaar in het Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans. Het gaat hier niet om nieuwe afleveringen maar om de 1500 oude afleveringen die werden opgepoetst en gedigitaliseerd door Valkieser Communications. Wie beschikt over breedbandinternet en een goed uitgeruste computer kan de vijf minuten durende filmpjes straks bekijken op tv-kwaliteit. Ook puzzels en spelletjes gaan deel uitmaken van deze site. Rond kerst en nieuwjaar verschijnen in Nederland video's en DVD's met een selectie uit de Fabeltjeskrant. Wie mee de

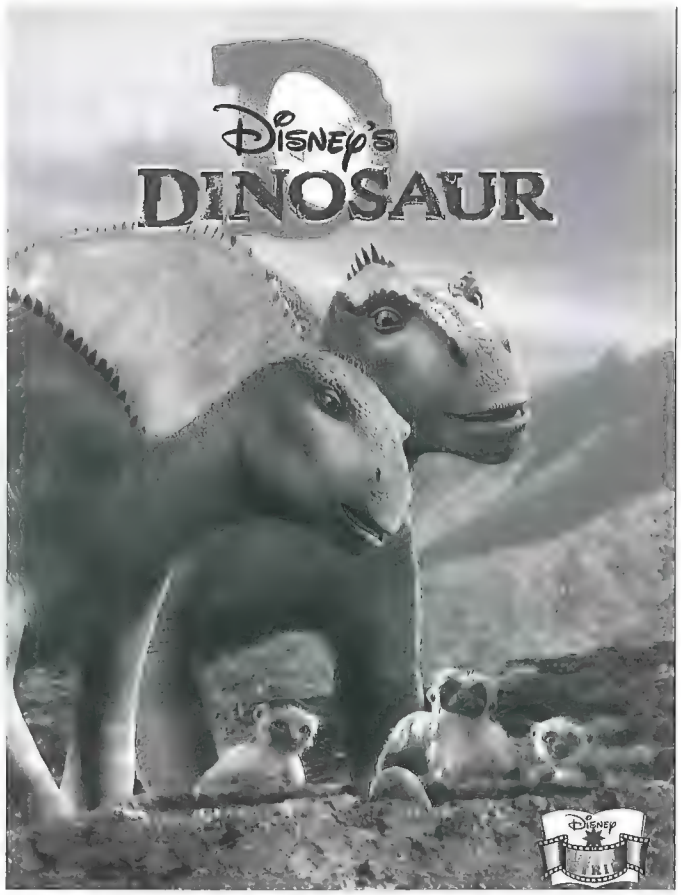

dagen wenst af te tellen tot 1/1/2001 of regelmatig een kaartje wil krijgen van Juffrouw ooievaar of Willem Bever kan terecht op www.fabeltjeskrant.tv.

***

Na 25 jaar vaart de **Bereboot** weer uit. Op 10 october verschenen bij Bridge Entertainment Group twee video's met Berebootverhaaltjes. De Bereboot was in de jaren '70 een van de meest populaire kinderseries op de Nederlandse tv. De grote man achter deze serie is strip- en televisie scenarist Lo Hartog van Banda. De Bereboot schreef hij in opdracht van de NOS, later de AVRO. De poppen en decors werden door zijn zoon Rolf gemaakt. Ieder aflevering was vijf minuten. Een aantal afleveringen samen vormden een compleet verhaal. Regelmatig is de Bereboot ook weer in Nederland te zien op tv op de zender Kindernet 5.

***

Het wordt weer een druk seizoen voor de tekenfilmliefhebbers. Onder de noemer ***Terug in de zee,*** wordt ons het vervolg op Disney's kaskraker *De Kleine Zeemeermin II* voorgeschoteld. Niet in de bioscoop, maar gewoontetrouw op koopvideo en DVD. Prins Erik en Ariel zijn dolblij met hun dochtertje Melody. Maar hun geluk is van korte duur. Zeeheks Ursula Morgan is vastbesloten de troon van de Zeven Zeeën te heroveren, maar of dit van een leien dakje loopt ...

***

The Road to El Dorado komt uit de *Dreamworks Studio's* van Steven Spielberg. **El Dorado** is een mythische gouden stad, ten tijde van de Nieuwe Wereld. Twee deugnieten, Tulio en Miguel proberen een flink deel van het goud in de wacht te slepen. Het regisseursduo Eric Bergeron en Don Paul brengt een uurtje puur entertainment op het scherm.

***

Teigetjes Film is een Walt Disney-animatiefilm van Jun Falkenstein. Teigetje voelt zich eenzaam als enige in zijn soort. Er moeten toch nog andere Teigetjes zijn? Hij vertrekt tijdens een woeste storm op reis door het Honderd Bunderbos op zoek naar zijn familie. De eerste Winnie De Poeh -speelfilm op het witte doek. *Willem & Joop Schreurs*

KAPITEIN KARBOCK VERTELT

Een hebbedingetje voor de ware Kuifjeverzamelaar :

de Kuifje-toiletzeep PALMAFINA-folder!

Bij het herlezen van het eerste nummer van Duizend Bommen, *het blad van het Hergé Genootschap, werd mijn aandacht getrokken door het stuk over het ontstaan van de Kuifjebons. De Kuifje-toiletzeep, met de prachtige verpakkingen die Hergé ervoor tekende, werd hierin afgebeeld.*

- Philippe Mouvet -

Wisten jullie dat er voor deze verpakkingen geen vier maar wel ZES illustraties getekend werden ? Ze staan alle zes afgebeeld op een reclamefolder.

De folder meet 15 bij 21 cm, heeft 4 pagina's, waarvan pagina 1 en 4 in kleur zijn en pagina's 2 en 3 in zwart/wit met groene steunkleur. Pagina 1 en 4 staan hieronder afgebeeld. Aan de binnenkant van de folder staat op pagina 2 een lijst van de premies die je met de Kuifje-bons kon krijgen, te weten :

- chromos voor de een plakboek *Le Roman du Renard,*
- 2 boekjes met decalcomanies
  (boek A: 15 prentjes, boek B: 22)
- 2 reeksen van Kuifje-postkaarten (uitgave Casterman)
- Kuifje-briefpapier, het Kuifje-fietswimpeltje, de leren Kuifje-portefeuille, houten Kuifje-puzzels (GROOT of KLEIN model !), en een Kuifje-blokkendoos.

De buitenkant van de folder *© Hergé/Moulinsart 2000*

Merkwaardig is dat men hier speekt over twee verschillende maten van houten puzzels (dit vindt men ook terug op de eerste lijsten in het weekblad). Heel snel maakte men geen onderscheid meer. De enige "grote" puzel, Haddock achter de scène met vallende stierenkop uit *De 7 kristallen bollen*, was heel snel uitgeput en is ook heel zeldzaam. Alle verdere puzzels hebben dezelde afmetingen.
Aangekondigd voor eind 1951 worden de "zien en Weten"-chromos. Op pagina 3 staat een beetje uitleg over de zeepfabriek en over de Kuifje-zeep, met 4 foto's van de fabriek.

De (Franstalige) folder die ik gevonden heb, zat oorspronkelijk als bijlage bij *La Ligue*, het ledenblad van de Franstalige Bond van Jonge en Grote Gezinnen van 25 november 1951. Er moet zeker ook een Nederlandstalige versie bestaan hebben....

COMME ÇA, IL SERA OBLIGÉ DE ME LAVER!!! ET COMME IL N'UTILISE QUE LE SAVON TINTIN
MOI J'UTILISE LE SAVON TINTIN NATURELLEMENT..
EH BIEN? VOUS AVEZ TORT.... EMPLOYEZ PLUTÔT LE SAVON TINTIN IL EST CENT FOIS MEILLEUR

De twee extra tekeningen, waarschijnlijk ontwerpen die uiteindelijk niet gebruikt werden voor de zeepjes
© Hergé/Moulinsart 2000

Zestig jaar later vond hij het terug - toen hij op het punt stond naar een bejaardentehuis te verhuizen - even nieuw als toen! Diezelfde dag was hij zijn jeugdherinnering, samen met nog enkele van die Hergé-kleppers, in het bewuste winkeltje gaan verkopen. De volmaakte « Soviet » was eindelijk boven water gekomen!!!

De vondst

Toen ik in het winkeltje binnenkwam, stond de winkelier - even roodgloeiend als zijn twee telefoons - op en neer te springen. De aanbiedingen uit binnen- en buitenland bleven maar pijlsnel de hoogte ingaan en er werd al hardop gedroomd van maandenlange vakanties onder een palmboom..
In die licht waanzinnige sfeer liep ik wat rond te snuffelen want ons meneertje had nog vanalles meegebracht : foldertjes en zo...

CE SAVON TINTIN EST DÉLICIEUX, C'EST ENTENDU, MAIS CE N'EST PAS UNE RAISON POUR EN MANGER!
C'EST CURIEUX!... DEPUIS QUE J'UTILISE LE SAVON TINTIN, LES PAPILLONS ME PRENNENT POUR UNE FLEUR!...
TONNERRE DE BREST! QUEL EST LE BOUGRE DE ZOUAVE QUI M'A ENCORE PRIS MON SAVON TINTIN?...
MMM! QUE C'EST BON!... IL EST FRAÎCHEMENT LAVÉ AU SAVON TINTIN!...
TINTIN
TINTIN
TINTIN
TINTIN

De vier zeepjes met de practhige verpakkingen zoals ze aangeboden werden in de handel © Hergé/Moulinsart 2000

De ultieme Soviet

Hoe ik deze folder vond, is een verhaal apart.
Enkele jaren geleden liep ik in Brussel enkele stripwinkels af op zoek naar wat Kuifjecuriosa. Ik liep toevallig een piepklein winkeltje binnen aan de Waversesteenweg, op het ogenblik dat de koop van de eeuw plaatsvond : er was die morgen een oud meneertje langsgekomen met onder zijn arm een netjes in kaftpapier verpakt boek. Vrij vlug bleek hij een schoolvriend van Hergé te zijn geweest. Toen *Tintin au pays des Soviets* verscheen, had hij van zijn vriend een genummerd exemplaar gekregen, gesigneerd en voorzien van een knappe tekening. Strips waren nooit zijn ding geweest en het cadeautje verdween keurig verpakt in de boekenkast.

Verblind door zijn superaankoop had de winkelier die folders op een hoop gesmeten : totaal te verwaarlozen prullaria was dat, echt *peanuts*! Zo kocht ik het Palmafina-zeepfoldertje voor een habbekrats. Ik heb het sindsdien nooit ergens anders gezien. Vrienden verzamelaars kennen het niet. Ken jij het ? De originele tekeningen werden een tijd geleden op een veiling in Parijs verkocht. Toen vroeg iedereen zich af waarvoor de twee onbekende illustraties toch wel gediend hadden. Dat probleem is hierbij dus opgelost...
Het is mij een raadsel of de knappe presentatiedoos, afgebeeld op pagina 4 van de folder, ook echt bestaan heeft. Heeft een lezer die ooit gezien ?

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

***Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!***

Zwitsers houden niet alleen het slot op hun bankkluizen, ook veilingen beginnen het allure van gesloten rekeningen te vertonen. In het volgende roddeltje werd de veiling vermoedelijk stil gehouden om de wel kijkgrage maar niet altijd koopgrage Kuifjesfans te weren. De villa in het Zwitsers Nyon, die voorkomt in de Kuifje-strip *De zaak Zonnebloem* werd op dinsdag 31/10/2000 op een veiling verkocht zonder dat er veel ruchtbaarheid aan werd gegeven. In de strip komen Kuifje en Kapitein Haddock in de villa terecht tijdens hun speurtocht naar de ontvoerde Zonnebloem. Het gebouw stond al geruime tijd bekent als ***Villa Kuifje***. De koper, een bank, had 40 miljoen veil voor het gebouw. Omwille van het gesloten karakter van de nochtans openbare verkoop kwamen er geen drommen Kuifjes-fans opdagen. Pech gehad, jongens.

***

Marc Sleen reed vroeger met een Porsche, net als detective Van Zwam. Wilfried Geerts brengt daarover een reportage met tal van foto's in Oldtimer Dreamcar magazine nr. 116 (januari 2001). Wie het blad niet in de handel vindt, kan het bestellen bij uitgeverij de Groeve, PB 728, 8400 Oostende. Je kan 140fr storten op rekening 473-2020111-47 met vermelding Sleen 116. Voor nederland : 7,95 NLG op ABN-AMRO Jan de groeve, 51.14.18.566. Verzendingskosten inbegrepen.

***

Over wagens gesproken, voor ieder medium bestaat er wel een specifieke strip. Dat bewijst *Autowereld* nr 34 van 21 september 2000, het veertiendaags tijdschrift voor hen die geen nieuwtje op autogebied willen missen. Vanaf die datum verschijnt in ieder nummer één pagina ***Garage Isidoor.*** (Dupuis) Goede gelegenheid om tekenaar *Olis* eens op de rooster te leggen en geloof het of niet, bij deze Luikenaar staat geen Porsche of Ferrari voor de deur, sterker nog, deze tekenaar bezit zelfs geen wagen, heeft zelfs geen passies voor snelle bolides. Toch weet hij perfect de garagesfeer na te bootsen. Af en toe maakt hij wel eens een blunder op technisch gebied, maar vele fans beschouwen dit als een onderdeel van de clou. Zelfs Isdoor bestaat echt en is geënt op een vroegere garagehouder uit het Luikse. Wie had dit kunnen denken?

***

Patrick Heymans is een 37-jarige cartoonist uit Asse. Onder de artiestennaam ***Trick*** heeft hij op het zesde internationale cartoonfestival van Haifa (Israël) de hoofdprijs in de wacht gesleept. Zijn cartoon *Golfspeler op walvis* paste helemaal in het uitgeschreven thema, namelijk sport. Het is Trick's eerste hoofdprijs in een belangrijke internationale cartoenale. Eerder won deze geboren Liedekerkenaar die werkt als gemeentearbeider in Asse, al verscheidene tweede, derde of speciale prijzen op andere cartoonfestivals in de wereld. Dichter bij huis, tijdens de prestigieuze Kartoenale van Boechout in 1994 kaapte hij voor de neus van zijn mededingers de hoofdprijs weg.

***

De Pincetreeks, een initiatief van Hanco Kolk en Peter de Wit onder de *uitgeversnaam De Plaatjesmaker* wordt tijdelijk in de koelkast gestopt. Tijdelijk? In de stripwereld betekent dat meestal definitief. Toch wordt er naarstig naar een nieuwe uitgever gezocht. De **Pincetreeks** beslaat voor het ogenblik 20 kleine boekjes waarin bekende en minder bekende tekenaars zoals Barbara Stok, Mark Hendriks, Mark Retera, Gerrit de Jager, Gerard Leever, enz. eens even konden afwijken van hun bestaande series. Bij navraag in de stripwinkel bleek dat bepaalde boekjes als zoete koek over de toonbank gleden en andere gewoon onder het stof verdwenen.

***

In *Kijk op Weekend* van 4/11/2000 de zaterdag bijlage van *Het Volk* neemt journaliste Lieven Germonprez ons mee naar Rwanda, of beter gezegd naar de persoon die nooit vrijblijvende avonturenstrips tekent.
Jean Philippe **Stassen** brengt menselijke, rake en allesbehalve melige verhalen over kleine mensen. In zijn nieuwste strip *Deogratias* schildert hij enkele dagen uit het leven van een jonge Hutu die tijdens de volkerenmoord ombracht wie hem het meest dierbaar was. Aan de strip ging heel wat vooraf. Het verhaal over de slachting trof de tekenaar zo, dat hij na de genocide zelf naar het geteisterde land trok om alle mogelijke indrukken op zich te laten inwerken. Hij sprak met tientallen mensen, voor zover ze dat wilden. Hij vatte het plan op de strip via flash-backs te vertellen, om alzo Deogratias een menselijk gelaat mee te geven. Deogratias verscheen bij uitgeverij Dupuis in de serie Vrije Vlucht, hc 480fr.

***

Uitgeverij Lannoo bracht tijdens de Antwerpse Boekenbeurs (1/11/00 t/m 12/11/00) *Het boek in Vlaanderen,* 2000-2001 op de markt (prijs 200fr). Voor de cover werd gebruik gemaakt van een ontwerp van **Ever Meulen,** dezelfde tekening die ook de affiche van de Antwerpse Boekenbeurs sierde. In het boek een tweetal pagina's over het reilen en zeilen van bovengenoemde kunstenaar. Uitgeverij Lannoo nv Kasteelstraat 97, B-8700 Tielt, tel: 051/42.42.11 of fax: 051/40.11.52. Diezelfde twee pagina's treft men ook aan in *Humo's met monnikengeduld in elkaar gemokerde Boekenbeursbijlage 2000.* De cover van deze Humo bijlage wordt eveneens opgefleurd met werk van Ever Meulen.

***

Onder de noemer *Leut in Gran Canaria* wist Lieven Germonprez het brein achter *Biebel, Sam, Kas* en *Waterland* te strikken. **Marc Legendre** te pakken krijgen voor een interview is moeilijker dan het vinden van een klavertje vier in een grasperk. Sinds een zevental jaren vertoeft hij te Gran Canaria en slechts eenmaal per jaar vertoeft hij in ons land, en dan nog voor één of andere manifestatie. Het werd een leuke babbel over fans van alle leeftijden, over zijn strip *Kasboek*, waarvan de verkoop loopt als een trein, over zijn technische truukjes, over Biebel, enz.

Vooral de samenwerking met tekenaar Jan Bosschaert voor *Sam* staat op een laag pitje. Omdat tekenaar en scenarist niet langer dezelfde visie hadden over de strip, werd zelfs geopteerd voor een andere tekenaar, met name Dirk Michiels die zich wat ongemakkelijk voelt onder deze zware Sam-erfenis. Zijn vuurproef legde hij af met het kortverhaal *Romantiek op het water*, dat verscheen in Suske en Wiske Weekblad nr 45.
Meer info in de Extra Weekendbijlage bij Het Volk, Kijk op Weekend, zaterdag 18/11/00.

***

Jan Bex is steeds op zoek naar veelzijdig talent en vindt dat steeds opnieuw, dat bewijst het interview met Limburger Mark Van Oppen in *Het Belang van Limburg* van 4/11/00. **Marvano** is in de eerste plaats striptekenaar (*Dallas Barr, De eeuwige oorlog)* maar was in een vorig leven duivel doet al, binnenhuisarchitekt, redacteur bij het stripblad Kuifje en zelfs uitgever bij Den Gulden Engel. Er werd niet alleen gepraat over strips, maar over alles wat snel verandert, de wereld om je heen, de mentaliteit van de mensen, zijn 17-jarige dochter Annelies, zijn voorliefde voor Amerika en dies meer. Ook een op stapel staand project, te vergelijken met *Ver van Ieper,* krijgt een vervolg. Hierin zal niet de oorlog centraal staan, wel de Limburgse steenkoolmijnen. Het wordt een boeiend leesboek met talrijke illustraties. Hoe werd er met de mensen omgesprongen, waarom werden de mijnen gesloten en nog veel meer. We houden het in de gaten.

***

Fokke en Sukke, een geflipte kanarie en dito eend zijn niet te stoppen in hun opmars naar het succes. Reeds 4 doldwaze albums van de hand van Reid Geleijnse & Van Tol zagen het levenslicht. In december brengt uitgeverij De Harmonie het nieuwste Fokke & Sukke album *Het afzien van 2000.* Het album is niet een vervolg op de lopende reeks, maar wordt gebracht in een geheel nieuw formaat en met een totaal andere opzet. Het boek telt 212 bladzijden met op iedere pagina twee Fokke & Sukke-grappen rond actuele gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Prijs: f. 19,90 of plusminus 400Bfr. Voor de echte fans is er nog een stapel hebbedingetjes te verkrijgen, waaronder een nieuwe serie Fokke & Sukke T-shirts, mokken (in Vlaanderen drinkbeker genoemd) en asbakken. Meer info: http://www.foksuk.nl/ of bekijk je liever de dagelijkse cartoon surf dan naar http://www.nrc.nl/FS/.

***

Tijdens het dagelijkse Radio 2 namiddagprogramma *Met twee* werd op 10/11/00 extra aandacht besteed aan het derde ***Baziel*** -stripalbum van de hand van ex -VTM medewerker Guido Depraetere. Baziel is een strip ontstaan uit door overlevering gebrachte moppen, wat nogal melig overkomt. De derde Baziel is opgedragen aan Theo, de kleinzoon van Depraetere. Enig nadeel aan deze serie, waardoor we zelfs niet wisten dat er een nummer twee was, is de gebrekkige verdeling en het totaal ontbreken van reclame of info over deze strip..

***

Het nog steeds populaire kinderprogramma ***Sesamstraat*** bestaat in 2001 een kwarteeuw. Velen onder ons hebben zeker en vast al eens gehoord van Pino, Tommie, Bert en Ernie of Ieniemienie. Om deze verjaardag uitgebreid te vieren gaan tal van bekende Nederlanders deelnemen aan het programma. In januari 2001 zullen o.a Freek de Jonge, Ruud Gullit, André van Duin, Mary Dresselhuys en Sonja Barend verhaaltjes voorlezen. Meest opvallende verhaalverteller is de Nederlandse premier Wim Kok. Op 7 januari leest hij een verhaaltje voor over een olifant. Er komt volgend jaar ook een Sesamstraat-tournee langs theaters.

***

Toy Story 2 is geen kloon van *Toy Story 1,* maar was net als de originele film een daverend succes. De Pixarstudio bied de absolute top van computeranimatie, zelfs beter dan de nr 1. Het geheel komt absoluut tot zijn recht, decors en bewegingen zijn de absolute top. Terecht kregen de makers van deze animatie een *Golden Globe Award* voor dit kunststuk. Miste je de avonturen van speelgoedfiguren Woody, Buzz Lightyear, Slinky en Rex en Harm in de bioscoop, dan hierom niet getreurd. Vanaf 8 november 2000 is Toy Story 2 te koop op video en DVD. Voor de gedubde versie leenden Vlaamse acteurs als Warre Borgmans, Vic De Wachter, Herbert Flack en Tom Van Bauwel hun stemmen.

***

Eiland in Lambiek is niet direct een enorm massa water met daarin een zandhoop, begroeid met één eenzame palm. Het is de naam van een tentoonstelling die loopt in Galerie Lambiek, Kerkstraat 78 te Amsterdam, van 26 januari 2001 tot eind februari. Vanaf deze datum exposeren twee toonaangevende jonge Nederlandse stripmakers annex beeldend kunstenaars, Stefan van Dinther en Tobias Schalken in bovengenoemde galerie. Met hun in 1997 in eigen beheer uitgegeven blad ***Eiland***, deden ze toen nog samen met Eric van der Heijden al van zich spreken. Met de nummer één waren

verwachtingen gewekt, die met de tweede (eigen beheer, 1998) en derde Eiland volledig werden waargemaakt. De eerste twee uitgaven verschenen in het Nederlands. Eiland 3 verscheen bij Uitgever Bries in 2000 in de Engelse taal wat de makers internationale erkenning opleverde. Tijdens de opening op vrijdagavond 19 januari 2001 om 18.00u zullen de makers persoonlijk aanwezig zijn. Meer info: lambiek@lambiek.net. of www.lambiek.net, of Eiland website: www.xs4all.nl/~stefanjh/.

***

Limburger en wereldburger, een slogan waarmee je alle kanten opkan. Vooral wereldburger **Ambionix**, u weet wel, de stripfiguur van Swerts en Vanas op scenario van Hec Leemans, staat de laatste tijd bijna doorlopend in het zoeklicht. Is het niet voor één of andere feestelijkheid wel voor een reklamecampagne. Niet altijd indrukwekkende feiten, maar volgende actie mag zeker en vast gezien worden. op 10/11/00 is in exclusiviteit voor Limburg het exclusieve *Ambionix-menu* beschikbaar in alle *Quick restaurants* van Limburg. Sterker nog, vanaf twee december gratis het nieuwste avontuur *Ambionix en de Xinoibma* bij aankoop van een Ambionixmenu. Waar strips al niet goed voor zijn.

***

Zone 5300 , Nederlands tweemaandelijks striptijdschrift (voorheen maandelijks) vooral bekend om zijn vernieuwend stripwerk van over de hele wereld, bestaat tot verbazing van velen reeds vijf jaar. Het vijftigste nummer verscheen onlangs en bied weer een brede waaier aan strips. Meerinfo: www.zone 5300.nl.

***

Ontelbare stripsites vind je op het net, de ene al beter uitgewerkt dan de andere. Sommigen plat commercieel, anderen zijn al een tijdje niet meer aangepast en weer anderen bieden een voorspelbaar aanbod. Maar er zijn er van eenzame hoogte. Zo ééntje, een uitstekende vertreksite vooral voor de Nederlandse strip is de **stripsite** van *Willy De Groof,* http://willydg.com/. Plezier gegarandeerd.

***

Als alles goed gaat, verschijnt in februari 2001 een gloednieuwe serie bij Dupuis in de serie Spotlight Dupuis. De serie, ***Kraai*** genaamd, is meteen raak met drie albums. Even opsommen: *Kraai 1: Kraai zet de toon; 2: Kraai graaft zich in; 3: Kraai slaat spijkers met koppen.* Ter ondersteuning van de reeks kregen de stripspeciaalzaken drie blanco gegalvaniseerde blikken toegestuurd. Open te maken als verfblikken. Binnenin het blik bevind zich een illustratie om rond het blik te kleven en,een aantal pluimen die met enige fantasie voor kraaienpluimen moeten doorgaan. Liefhebbers of verzamelaars van deze items zullen weer een lekker potje moeten slijmen bij hun favoriete handelaar.

***

Er wordt wel eens ten stelligste beweerd dat gegadigden *Playboy* nooit kopen voor het naakte vrouwelijk schoon, maar uitsluitend voor de steengoede interviews. Een excuus dat ze vanaf januari 2001 niet meer hoeven te hanteren. Vanaf dan verschijnt **Cowboy Henk**, de creatie van Herr Seele en Kamagurka in dit tijdschrift Cowboy Henk doet het overigens steeds beter. Deze held verschijnt eveneens al in de Nederlandse kranten *Het Parool* en de *Rotterdamse Courant.* Naar verluidt zou er voor dit figuurtje ook interesse zijn in Polen, Griekenland en de Verenigde Staten.

***

Steed beter? Een geweigerde **Cowboy Henk** -cartoon van Herr Seele en Kamagurka is per vergissing toch op maandag 27/11/00 in de Amsterdamse krant het Parool verschenen. De krant heeft zich daar dinsdag uitgebreid voor verontschuldigd op de eerste pagina. In de cartoon plaatst Henk zijn schoentje voor Sinterklaas bij een oven in Auschwitz. Niet echt smaakvol, maar daar staan ze ook niet voor bekend. Kama en Seele hadden wel bij de krant aangedrongen om de cartoon *niet* te plaatsen. In Nederland liggen zulke tekeningen veel gevoeliger dan in Vlaanderen. De inkt van de cartoon was nog maar pas opgedroogd of twee Joodse Nederlanders hebben klacht ingediend tegen de Nederlandse krant Het Parool. "Smaad aan de overledenen", volgens H. Loonstein en A.M. Moszkowicz, tweedegraads bloedverwanten van nazi-slachtoffers. Zij willen zelfs het ontslag bij de krant van beide tekenaars. De klacht maakt weinig indruk op Kama en Seele. Desnoods willen ze het wel gaan uitleggen aan de rechter in Amsterdam.

***

Gaat het studentenblad ***Guido***, een gratis tweemaandelijks magazine, een leidende functie nemen op stripgebied? Naast informatie over gezondheid, muziek, film, enz., besteden ze ruime aandacht aan de stripwereld. In nummer 5, november 2000, eerste jaargang halen ze niemand minder dan *Didier Comès* voor het voetlicht. Een tekenaar die zijn fans steeds langer en langer laat wachten op een nieuw album. Na vijf jaar reikhalzend uitkijken verscheen *De tranen van de tijger.* Wegens persoonlijke problemen die de tekenaar kwelden, raakte hij steeds minder gemotiveerd. Bovendien wou hij zich meer gaan concentreren op zijn manier van schrijven, het vertellen van een beeldverhaal zoals hij het ziet. Ook het herdrukken van zijn vorige albums in kleur ziet hij wel zitten, daar volgens de tekenaar een nieuw lezerspotentieel kan aangesproken worden. Meer info: www.guido.be, wekelijkse update op maandag.

***

De Hasseltse stripuitgeverij *Wonderland halfvier Productions* organiseert van 17 februari 2001 tot en met 11 maart 2001 een grote verkoopstentoonstelling van **striporiginelen**. Deze tentoonstelling zal doorgaan in galerij *De Kunstgang* op de Zuivelmarkt te Hasselt. De tentoonstelling is opgebouwd uit grote en minder bekende meesters, gaande van Vance, Moebius, Weinberg tot Sleen, Hec Leemans, Buth, Pink, enz. Meer info: tel: (+32)(0)11.21.52.15 of 0475-49.37.08 (Luk Poelmans) of 0476-65.69.70 (Linda) of tel/fax: Kunstgang (+32)(0)11.24.13.91.

***

Iedereen wil wel eens gelauwerd worden als ridder. Lukt het niet langs officiële weg, met een handdruk van de koning als toemaatje, dan kan u nog steeds terecht bij het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal. Wie ***Stripridder*** wil worden, van

meer voordelen wil genieten dan in bovenstaand voorbeeld en tevens zijn onbuigbare verknochtheid aan de strip wil tonen, neemt contact op met het B.C.B. Voor 600fr krijg je een gratis abonnement op het driemaandelijks tijdschrift *Imago,* doorlopend korting op alle toegangsprijzen van het B.C.B, een persoonlijke lidkaart die recht geeft op voordelen en voorrang op de B.CB. exclusiviteiten, zoals portfolio's, posters, 20% korting op filatelliealbums, enz. Wens je Stripridder te worden, voor meer info: Willem De Graeve, tel: (+32)/(0)2.219.19.80 of fax (+32)(0)2.219.23.76. Tijdens een bezoek kan je eveneens 600fr betalen aan de onthaalbalie. Bij telefoneren eerst aandachtig luisteren, via een bandje wordt je tot bij de juiste persoon gegidst.

***

WORD...
STRIPRIDDER!

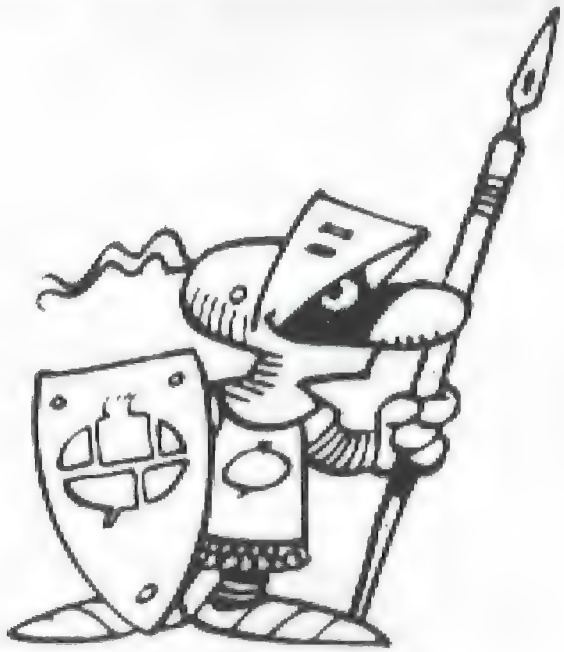

Op 29 november 2000 discussieerde het Antwerpse hof van beroep over een schade-eis van *Het Volk* tegen 4 verspreiders van nagemaakte *Jommekes-strips.* Ze werden eerder al veroordeeld en gaan niet in cassatie. Het gaat hier over de erotische strips waarin een dubbelganger van Jommeke (***Pommeke***) het nogal te bont maakt met de Miekes en andere stoute madammen. Jef Nijs pikte dit niet en stapte prompt naar de rechtbank. Volgens de rechtbank zijn de sex-avonturen van Jommeke geen parodie, om volgende redenen. Om een parodie te zijn, moeten 4 voorwaarden vervuld worden: de parodie moet origineel zijn, kritisch, humoristisch en er mag geen verwarring ontstaan met het origineel. Volgens het hof voldeed de strip niet aan twee voorwaarden, namelijk de makers leverden geen intellectuele inspanning en drukten geen persoonlijke stempel op het originele Jommeke. Het eindproduct is dus niet origineel. De albums werden in 1995 in beslag genomen in erotheken in Heist op den Berg en in het Mechelse. Jef Nijs krijgt 150.000fr schadevergoeding. Over de schade toegebracht aan Het Volk wordt nog verder gedebatteerd. Het arrest is wel belangrijk voor diegene die zulk soort strips wil produceren.

***

Voor mensen met interesse voor strips op grensverleggend niveau is er van 25 t/m 28 januari 2001 de 28ste editie van het stripfestival te **Angouléme** (Frankrijk). Op het uitgebreide programma vind ieder wel iets naar zijn gading. Bijna ieder werelddeel is er vertegenwoordigd, gaande van Japan, over Zwitserland naar Afrika. En laten we voor eenmaal Vlaanderen niet vergeten met de expo over Bob en Johan de Moor. Meer info: www.bdangouleme.com.

***

Wie zich verder wil verdiepen in de albums en de wereld van **Tyndall**, schitterend in beeld gebracht door Antwerpenaren Luc Van Peborgh en Ken Broeders, kan terecht op de Nederlandstalige site http://tyndall.ascinet.com. Een overdaad aan gegevens, figuren en dies meer over de serie rolt via het scherm uw huiskamer binnen. Mooi.

***

Het levensverhaal van **Paus Johannes Paulus II** is het onderwerp van een nieuwe strip. Niet zo direkt in Nederlandse vertaling zo blijkt. Het Italiaanse magazine *Il Giornalio* publiceerde al een bladzijde met de episode waarin de paus de Cubaanse president Fidel Castro ontmoet. Een voorproefje, want het magazine zal vanaf december het volledige verhaal publiceren. De man achter het project is Toni Pagot, de tekeningen zijn van de hand van Sergio Toppi.

***

De kleine blauwe mannetjes, **Smurfen** genaamd, lappen het hem steeds weer. Deze wezentjes namen, zoals in het verleden al meer gebeurde, weer grote hits onder handen, zoals *Que si, que no (Wat zie ik daar), Walk on water (Glaasje water), Honeybey,* enz. Het geheel van gekke Smurfenstemmetjes resulteerde in de cd *3,2,1, Smurfenhits.* Het worden weer echte meezingers. Bij de cd zit ook een demoschijfje van het Smurfengame *My first racing game* Als voorproefje, daar dit spel ook als Playstation versie verkrijgbaar is.

***

Het wordt steeds meer een rage. Verschillende Vlaamse kranten blijken niet langer te opteren voor de voorpublicatie van Vlaams tekenwerk. Zo verschenen reeds in voorpublicatie in diverse kranten *De Blauwbloezen, Largo Winch, Thorgal, XIII,* enz. Vanaf maandag 6/11/00 volgen de kranten het *Nieuwsblad/De Gentenaar* deze trend. Voor het eerst verschijnt in een Vlaamse krant de voorpublicatie van een Michel Vaillant verhaal. Het 63ste album van onze held, ***Cairo,*** speelt zich af langs het parcours dat de rally Dakar-Cairo vorige winter aflegde . Van 1957 tot heden is de Michel Vaillant

–strip, ontworpen door Jean Graton, enorm populair geworden. Reeds meer dan 20 miljoen albums werden wereldwijd verkocht. Voor fanatieke liefhebbers is er de (Franstalige) site http://michelvaillant.free.fr/accueil.htm. Dit verdient voorwaar een VROOAAARRR.

***

Nog nooit gehoord van ***NuKomix.nl*** (lees: New Comics Nederland)? Maak dan vlug kennis met het groepje stripmakers dat onder deze noemer schuilgaat. Zij willen laten zien dat de nieuwe Nederlandse strip iets te vertellen heeft. Het opzet van dit groepje ontstond tijdens de Frankfurter Buchmesse (oktober 2000) onder impuls van Albo Helm, Maaike Hartjes, Jean-Marc van Tol, Mark Hendriks, Marcel Ruijters en Nardja Kerkmeer. Meer van deze vernieuwende tekenaars vind je op http://www.nukomix.nl. Meer dan het klikken waard.

***

Vanaf 1 december 2000 gaat uitgeverij **Talent** zijn hardcoverpolitiek bijsturen, zo meldt stripwinkel Het Besloten Land uit Leuven. Het gaat hier over de series *Collectie 500 en Collectie Vinci* van Talent, op 500 exemplaren genummerd, 250 voor België en 250 voor Nederland. Maar wat menigeen al vermoedde : soms werden méér dan 500 exemplaren van deze hardcovers gedrukt, vooral bij populaire reeksen zoals Lanfeust, Trollen, Derde testament enz. Die hogere oplage werd wel niet genummerd. Maar de verzamelwaarde van zulke albums gaat hierdoor razendsnel naar omlaag. Voeg

nukomix
STRIP MAAIKE HARTJES
Who are we?
WE'RE FROM HOLLAND!
WE BRING YOU COMICS...
FROM THE NEW GENERATION OF DUTCH COMIC ARTISTS!
TAKE A LOOK AT OUR WEB SITE!
OR AT OUR LITTLE EXPO...
OR AT THE COMICS!
OR TALK TO US:

hierbij de exemplaren die onlangs gedumpt werden aan spotprijzen, dan hebben je strips nog net de waarde van oud papier. Vanaf 1 december gaan alle hardcovers van Talent, Vinci en Blitz 550fr kosten. Daarvoor krijg je wel een extraatje, zoals een dossier over het album, een bijgevoegde prent of een extra schutblad. De hc worden nog steeds op 500 exemplaren gedrukt, 250 voor België en 250 voor Nederland. Van populaire reeksen worden nog wel meer dan 500 exemplaren gedrukt, maar die bevatten geen extraatje. Worden deze albums ooit opgeruimd, dan zouden deze extraatjes niet mee verkocht worden. *Zouden*, dus. Zal uitgever Ronny Matton het dan nooit leren?

***

In memoriam : Dupa

Op woensdag 8/11/00 overleed onverwacht te Parijs op 55-jarige leeftijd Dupa. Luc Dupanloup zoals zijn naam luidde, werd op 12 februari 1945 in Charleroi geboren. Na het doorlopen van zijn studies werd hij in 1963 assistent van Greg. Bij Greg tekent hij mee aan decors van Kees en Klaas, Rob Robuust en Olivier Blunder. Ook enkele humoristische kortverhalen van zijn hand verschenen gedurende die periode in het weekblad Kuifje. Onder impuls van Greg, die hem aanmoe-digde tot het opstarten van een eigen serie ontwierp hij een witte wolbaal op pootjes. Zo ontstond Dommel, een rashond die vanaf 1968 de dienst uitmaakte in het weekblad Kuifje. Een schot in de roos : niet minder dan 37 albums verschenen in de reguliere reeks, album 38 *Dommel je bent er me ééntje* verschijnt postuum medio februari 2001. Dupa's figuur Dommel werd in 1988 omgevormd tot tekenfilmfiguur. De 104 episodes bezorgden hem wereldfaam. Talrijke Europese landen, de Verenigde Staten en Japan droegen Dommel op handen. Dommel en Niky, een goedmoedige vracht-wagenvoerder, een andere creatie van Dupa, blijven verweesd achter. Opnieuw werd op korte tijd een pagina van de Belgische strip omgedraaid.

Uitgeverij Lombard haalt zijn slag thuis. In 2001 verschijnt ***Volle melk*** *1: Sacrees Vaches* (de Nederlandse titel was op het moment dat we dit schrijven nog niet bekend, maar *dolle koeien* zou er wel in kunnen voorkomen…). Zo te zien een nieuwe serie? Niets is minder waar, onder deze naam verschijnen de verdere avonturen van *Kobe de Koe,* de superieure speurderskoe van Johan de Moor en Stephen Desberg. Omdat Casterman deze overigens uitstekende serie niet verder vertaald, wordt de fakkel overgenomen door Lombard. Weliswaar onder een ietwat gewijzigde hoofding, daar niet gebakkeleid wil worden met uitgeverij Casterman. Eindelijk nog eens goed nieuws op het stripfront. Laat we het daar deze maand maar bij houden.

***

Wens je gezellig mee te kletsen, stuur je info naar : Koffieklets, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven of e-mail: willem_gay@hotmail.com.

Reclamestrips inzicht !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (NL:) 003258512302

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.
Nuttige adressen : Het hoofdkwartier : zie bovenaan
Het Nederlands secretariaat : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941
E-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl (nieuw!)
De Reclamestripclub-website op Internet:
http://www.geocities.com/reclamestrip
Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij Marc Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem, of via E-mail : **marc.lezy@planetinternet.be**
Voor alle info over strips die in deze rubriek vermeld worden, weet u dus waar u terecht kan!!!

Nieuwigheden

door Stefaan

Reclamecampagnes

Asterix: Xerox, de fabricant van fotokopieermachines en printers, stuurde naar KMO's in België en Nederland een envelop met daarop een afbeelding van Asterix, Obelix en Idéfix. Binnenin deze envelop zaten nog een aantal brieven waarop eveneens afbeeldingen van de Galliërs staan en waarop de nieuwe printer XeroX DocuPrint N2125 wordt aangeprezen voor een testperiode van 30 dagen. De actie liep tot 31 oktober 2000.(B/NL)

Reclamestripalbums

De onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou: *De superspeurneuzen* : Stam & Pilou, de twee grappige lastposten van De Post, hebben nu ook een eerste album uit. In dit album staan echter slechts 29 pagina's strip en nog een 5-tal extra informatieve pagina's met betrekking tot De Post. Het album werd verkocht tegen 140 BEF op de boekenbeurs te Antwerpen, doch leden van de Stampilou-club krijgen hierop een korting van 40 BEF. Het album in kleur (uitgegeven door Standaard Uitgeverij) is een creatie van "Studio Max!" en werd getekend en geschreven door De Marck en De Wulf. Momenteel wordt dit album gepubliceerd in het Suske & Wiske weekblad.(B)

De Flits: ter gelegenheid van de jaarbeurs te Utrecht verscheen een folder als uitnodiging voor een bezoek aan de stand van ATB op de beurs Aandrijftechniek van 25 tot en met 29 september 2000, met binnenin deze folder een stripverhaal van 2 pagina's getiteld "De Flits heeft een winnende hand!".(NL)

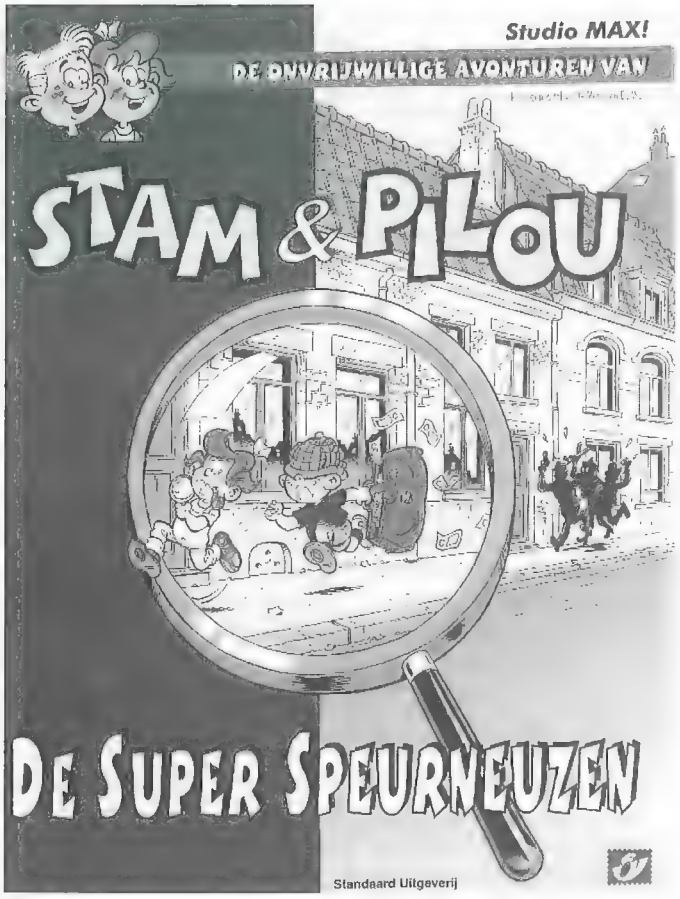

Hupie de kleine Panda: deze niet-grote, beschermde diersoort staat telkens met een één-pagina-strip in Tam Tam, het Rangerclubblad van het Wereld Natuur Fonds (verschijnt 10 maal per jaar - 25 gulden per jaar). Tot zover nog geen reclamestrip te bekennen dus, ware het niet dat er in het novembernummer van dit jaar melding wordt gemaakt van het feit dat nieuwe WNF-Rangerclub-leden het album van "Hupie de kleine panda" als verwelkomingscadeau krijgen. Geïnteresseerden contacteren de WNF-Rangerclub op Antwoordnummer 7035 - 3700 TA Zeist. Vervolgens krijg je dan een acceptgirokaart thuisgestuurd.(NL)

Zuster Amandina in China: A5-formaat uitgave in zwart-wit met gele kaft, uitgegeven door het PIC (= het Pastoraal InformatieCentrum vzw), ter gelegenheid van de heiligverklaring van deze Limburgse zuster op 1 oktober 2000 samen met de 120 andere martelaren van de Bokseropstand in China door Paus Johannes Paulus II te Rome. Tekst en tekeningen zijn van Geert De Sutter.

Zuster Amandina in China: A4-formaat uitgave, identiek aan bovenstaand album, doch met dit verschil dat dit album uitgegeven werd door het PIC in samenwerking met het

Amandinacollege, het Technisch Amandina Instituut en het Ursula-instituut Humaniora.(NL)

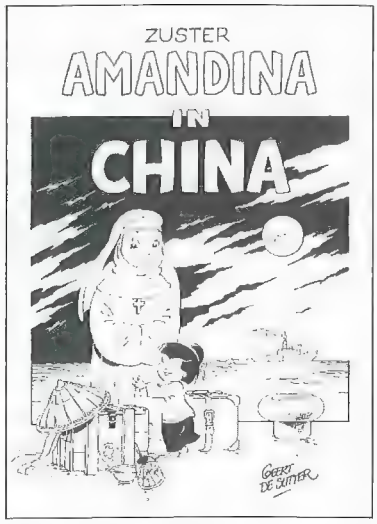

4 jaar Frituur Patatje: uniek mini-stripverhaaltje bestaande uit 4 stripstroken, exclusief getekend ter gelegenheid van het 4-jarige bestaan van Frituur Patatje door **Paul Geerts**. Frituur Patatje is gevestigd in de Melis Stokelaan 7 te Antwerpen, alwaar het het album gratis verdeeld werd onder de klanten op woensdag 1 november. De smalle, langwerpige strip (uitgegeven in bruin en wit) kent een beperkte oplage van 400 exemplaren en is nu reeds gezocht. In de strip wordt alvast zowel in het Antwerps dialect als in het Nederlands duidelijk gemaakt dat ze er zeer lekkere frietjes serveren. En reclamestrips over lekkere frieten, daar zijn we bijna net zo verlekkerd op als op de frieten zelf! (B)

Gelegenheidsuitgaven

Jade: al eerder vermeldden we deze uitgave die is gerealiseerd door uitgeverij RDH voor Stichting Strip 2000, waar onze clubmedewerker Rob Den Houter zich als kleine uitgever in zijn hobby kan uitleven. In opdracht van Strip 2000 verscheen een genummerde en gesigneerde oplage van 130 stuks in hardcover waarvan 100 voor de verkoop via internet met een blauwlinnen omslag en opgeplakt keurenplaatje en 20 exemplaren speciaal voor de beurs in Groningen met groen linnen omslag. Deze 20 ex. werden aangeboden op de beurs in Eindhoven omdat Groningen wegens onvoldoende belangstelling van de standhouders niet doorging en werden door de tekenares Inge van Leijenhorst op de voorkaft voorzien van een exclusieve tekening, zodat elk exemplaar uniek is. Tenslotte zijn er ook nog 10 medewerkersexemplaren in halflinnen rode band met fullcolor voorplaat voor Stichting Strip 2000 voorzien.(NL)

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Access: is de naam van de nieuwsbrief van KBC bank & verzekeringen, die gratis verdeeld wordt onder de jongeren (van 18 tot en met 24 jaar) die aangesloten zijn bij KBC. In het nummer 9 staat er op de voorlaatste pagina een stripje, afgedrukt in blauw en oranje, bestaande uit drie omkaderde plaatjes met als titel *Mac Cess en de geheime code*, doch waarvan de auteurs onbekend zijn.(B)

Gezond Verstand Magazine: "Sprietje" is de naam van de aardappel (?) die in het informatieblad *Gezond Verstand Magazine* van Groene Land Verzekeringen (een Nederlandse ziektekostenverzekeringsmaatschappij) een eigen kinderpagina genaamd *Sprietje* heeft. Op deze kinderpagina is dan ook een stripje van Sprietje terug te vinden, samen met enkele lezersbrieven. Het Gezond Verstand Magazine verschijnt driemaal per jaar en wordt gratis verspreid bij mensen die een verzekering hebben lopen bij deze maatschappij.
De strip zelf is in kleur, de auteurs zijn onbekend.(NL)
Memory Magazine: dit tijdschrift voor ambitieuze mts-, rts-rio-studenten en afgestudeerden verscheen in november/december 2000 (De techniek editie) met een 1-pagina-strip getiteld *De baasjes,* door Aad Meijer.(NL)
Energie & Co: dit informatieblad, een uitgave van ENECO, bevat in het nr. 2 van september 2000 opnieuw een stripje van Willem Ritstier, getiteld *Co & Wattje*.(NL)
Echo: zo luidt de naam van de voordeelkrant uitgegeven door N.V. Publiwest uit Poperinge. In de editie Veurne/Diksmuide van 22 november 2000 verscheen een korte strip getiteld *De avonturen van de computerambulance: Veroniek in Paniek* en dit als promotie voor de computerdokter.(B)
Tros Kompas: bij dit TV-blad zit maandelijks een gratis bijlage genaamd *Plop*. Het betreft hier een boekje over Kabouter Plop, samengesteld door zijn commerciële vrienden van Studio 100, waarin oorspronkelijk enkel een Plopstrip voorzien van ondertekst in gepubliceerd werd. Ondertussen zijn er in de laatste nummers nu ook korte verhaaltjes met ballontekst. Tot nog toe verschenen er reeds 23 dergelijke Plop-bijlagen.(NL)

Boodschappen: dit gratis magazine heeft nog steeds als bijlage het jeugdblad Tsjakka!, ook nadat een aantal winkelketens afgehaakt hebben voor de verdere verspreiding van het magazine onder hun klanten. Gelukkig is het wel nog altijd te verkrijgen bij een heleboel winkels (zoals o.a. bij Deen supermarkten, Sanders supermarkten,...). Wel jammer dat veel verzamelaars van reclame-uitgaven dit leuke reclamemagazine (zelfs de meeste strips in het magazine handelen over een bepaald produkt of merk) niet schijnen te kennen! (NL)

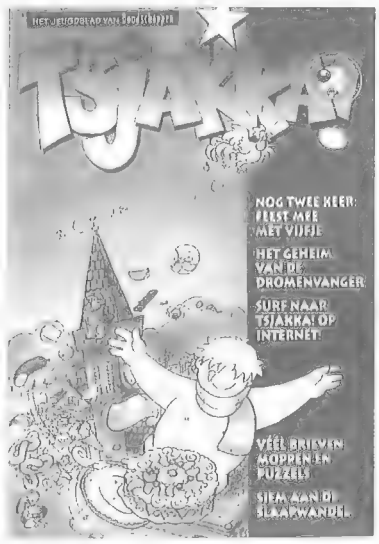
TSJAKKA!
NOG TWEE KEER: FELIST MEE MET VIJFJE
HET GEHEIM VAN DE DROMENVANGER
SURF NAAR TSJAKKA! OP INTERNET
VEEL BRIEVEN MOPPEN EN PUZZELS
SIEM AAN DE SLAKKWANDEL

Horeca Info: is het informatieblad van FNV Horecaband met binnenin het nummer 6 van juni 2000 een één-pagina-strip getiteld *Maatjes* door Michiel Richards en Lou Delamontanje.(NL)

Van huis uit...: wordt in Nederland verspreid door de "Internationale Gemeinschaft von Christen-Holländische Mission" uit Oostenrijk. Op de achterzijde van deze folder nr 2 van april 2000 staat een stripje afgedrukt getiteld *Laat de kinderen...*, getekend door Wim.(NL)

Junior: dit gratis kindertijdschrift (17,5 cm op 12,5 cm) verschijnt iedere maand met een oplage van 1,5 miljoen exemplaren in Zwitserland, Oostenrijk, Nederland (sinds 1996), doch vooral Duitsland. Het probleem is echter dat dit boekje in het Nederlands voor onze club-medewerkers zowat onvindbaar is! Joke Averdijk, de Nederlandse vertegenwoordigster van Junior, was zo vriendelijk ons reeds volgende informatie te bezorgen: het tijdschrift wordt voornamelijk verdeeld in apothekerijen, optiekzaken, boekhandels, kruideniers en ook tabakszaken, maar ook sporadisch in sommige drogisterijen, dierenwinkels, meubelzaken,... (o.a. ook bij de vestigingen van Jan Peer in de omgeving van Twente). Sinds +- mei/juni 2000 zou van Junior ook een aparte versie bestaan met speciale opdruk "Van der Valk kindertijdschriften" en is een cadeau van Van der Valk Hotels en Restaurants. Het clubbestuur is op zoek naar deze boekjes. Wie kan ons helpen of heeft meer informatie?(NL)

Curiosa

Jeff Broeckx: ter gelegenheid van de dag van de klant bij zelfstandigen en KMO, ontwierp de middenstandsvereniging UNIZO 4 verschillende gezelschapskaartspelen. Deze spelen werden verdeeld onder de aangesloten, deelnemende winkels. Op zich niets bijzonders, ware het niet dat 1 van de 4 verschillende kaartspelen een beroepenkwartet is, waarbij elke kaart een nieuwe tekening van Jeff Broeckx bevat. De naam Jeff Broeckx staat dan wel nergens vermeld op het spel, er wordt wel in een info-brochure vermelding gemaakt van "een bekend tekenaar". Alle kaarten samen zijn verpakt in een plastic zakje en zitten zo in een speciaal getekend kaartdoosje. Opgelet, de andere drie kaartspelen werden niet getekend door Jeff Broekcx!(B)

The Simpsons: gratis vier verschillende kerstglazen, één per aankoop van een 4-pack "Tuc"-koekjes van Lu, en dit om de 10de verjaardag van The Simpsons te vieren in samenwerking met 20th Century Fox.(B)

Suske en Wiske: Ahold Flitsen, het nieuwsblad voor medewerkers van Koninklijke Ahold NV is feitelijk een Albert Heijn uitgave. Soms staat hierin een kort stripje. Deze keer echter is daar niets van te merken, doch dit nummer 3 van maart 2000 heeft een wikkel met Suske en Wiske op de voorkant afgebeeld. Achteraan is de wikkel voorzien van informatie over de voorbije actie met als titel: "Suske en Wiske en het ontbrekende ontbijtbord". Ook werd er een spaarkaart van deze actie afgedrukt.(NL)

De brief van Michel Vaillant: gratis infobrief nr 3 - juli 2000 over Michel Vaillant en autosport, gratis aangeboden door 3com Benelux en uitgegeven door Graton Editeur. Bevat diverse tekeningen van de familie **Graton**, doch geen stripverhaal.(B)

Franka: naar aanleiding van de openingsmanifestatie van de tentoonstelling "Alle Haaien! - Striphelden op zee!" op zaterdag 16 december 2000, werden door het Maritiem Museum in Rotterdam uitnodigingen in de vorm van een postkaart rondgestuurd. Deze postkaart bevat een tekening van Franka door Henk Kuijpers. Deze tekening werd trouwens ook gebruikt voor de affiches en informatiefolders inzake deze tentoonstelling, die loopt van 16 december 2000 tot 16 september 2001.(NL)

Soda: in de collectie striptelekaarten van De Post prijkt, naast Kuifje, Bollie & Billie, Alex, XIII, Thorgal, Pin Up, De Kleine Robbe en Michel Vaillant, nu ook een nieuwe telekaart met de afbeelding van *Soda* van **Tome** en **Gazotti**. De oplage van de telekaart is beperkt tot 1000 exemplaren en wordt geleverd in een geïllustreerd mapje dat eveneens genummerd is. Kostprijs van deze kaart: 895 BEF.

Suske en Wiske: nu verkrijgbaar bij de Kruitvat-vestigingen in België: +-12 verschillende dikke wintermutsen met afbeeldigen van Suske en Wiske. De kostprijs per stuk bedraagt 79 BEF. Ideaal dus voor stripverzamelaars met koude oren.(B)

Prosit magaz: dit studentikoos magazine werd in het begin van het academisch schooljaar 2000-2001 gratis verdeeld onder de studenten van de Erasmus-hogeschool en de Koninklijke Militaire School te Brussel en dit in samenwerking met Guido (= onder andere uitgever van studentengidsen). Het mini-magazine bevat een voorstelling van de studentenclubs die verbonden zijn met deze scholen. Bij de voorstelling van de studentenclub Technica staat "De Technicakalender 2000-2001" afgedrukt waarin de activiteiten van het komende jaar in stripvorm (zwart-wit) worden weergegeven.(B)

Asterix: in Frankrijk zijn 4 mosterdglazen van 195 gram "Maille" mosterd verkrijgbaar met daarop decors van Asterix. Eerder verschenen al 6 andere glazen van Asterix in deze mosterd-serie. De glazen die nu laatst te verkrijgen waren zijn: nr 7: "L'odyssée D'Astérix", nr 8: "Légionnaire", nr 9: "Le fils d'Astérix", nr 10: "Le grand fosse".(B)

Met dank aan Rens Kamps, Christian van Lint, Willy Bouve, Jan Despriet, Rob Rijlaarsdam, Peter en Wim François, René Wanders, Patrick van de Kerkhof en Jean-Pierre Legein.

Nieuwe strips

verschenen vóór eind november

Willem

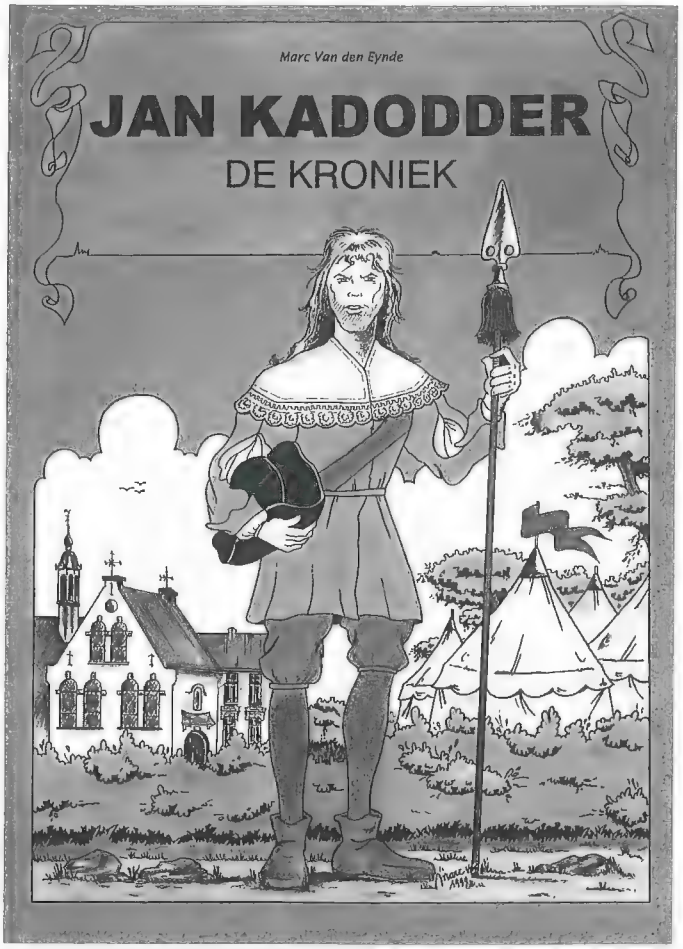

Uitgave in eigen beheer

Jan Kadodder, *De Kroniek*, tek & scen: Marc Van den Eynde, hc 495fr, 12,27 euro, zwart-wit, oplage 200 exemplaren, genre: historische strip. Jan Kadodder leidde in 1648 de opstand tegen de Lorreinse huurlingen van Kolonel Clinchams. De 700 Katelijnse ongetrainde boeren moeten het loodje leggen tegen het geoefende leger. Jan ontsnapt door zich te Mechelen te verbergen.

Pakje Bakmeel bakt er wel wat van: tek & scen: Rob Derks, sc 165fr, 4,09 euro, zwart-wit met groene steunkleur, genre: stripkookboekje. Strips over eten afgewisseld met recepten. In eigen beheer uitgegeven vanuit Studio 0.6 te Nijmegen. Formaat:21 x 14,8 cm.

Van Halewyck

Verdoken liefde, tek: Steve Michiels, sc 498fr, 12,34 euro, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: cartoon. De meeste tekeningen in dit boek verschenen eerder in TV-expres, Knack, NRC-Handelsblad, De Standaard, De Morgen, VPRO-Gids, Humo, Noord-Holland en HR-Magazine.

Uitgeverij De Prom

Medicijnman of: Het getekende leven van Michiel Van De Pol, tek & scen: Michiel Van De Pol, sc 550fr,13,63 euro, zwart-wit, genre: autobiografische humorstrip. Michiel vertelt op een ludieke manier over zijn gewone leventje.

Nijgh & Van Ditmar

Als je je niks verbeeldt dan ben je niks, tek & scen: Gerrie Hondius, sc 499fr, 12,36 euro, zwart-wit, genre: autobiografisch. Vrouwelijke tekenaar Gerrie vertelt haar leven op een ludieke wijze. Formaat: 24 x 17 cm.

De Appelbloesem Pers Amsterdam

Adolf, *Jawohl ik ben terug*, tek & scen: Walter Moers, hc 499fr, 12,36 euro, eerste drie pagina' zwart-wit, overige kleur, genre: satirische humorstrip. Adolf komt na jaren onderduiken in een riool, opnieuw voor het voetlicht. Het grijpen naar macht verloopt niet erg succesvol

Don Lawrence Collection (Rob van Bavel)

Storm, The Collection 2: Verhaal 3: *Het volk van de woestijn*, tek: Don Lawrence & scen: Dick Matena, Verhaal 4: *De groene hel*, tek: Don Lawrence & scen: Dick Matena, hc, met stofomslag, 2200fr, 54,54 euro, kleur. De verhalen worden voorafgegaan door een kijkje achter de schermen. Album verpakt in plastiek zak.

Glénat

De geheime driehoek 2: *De jongeman in de lijkwade,* tek: Denis Falque, Christian Gine, Eric Stalner, Pierre Wachs & scen: Didier Convard. Cover : André Juillard, hc 459fr, 11,38, genre: avonturenstrip. Didier Moséle is op zoek naar het graf van de jongeman in lijkwade. Hij die niet aan het kruis stierf.

Collectie Grafica: De rovers van keizerrijken 6: *De bloedige week,* tek: Martin Jamar & scen: Jean Dufaux, hc 459fr, 11,38 euro, kleur, genre: historische avonturenstrip. April 1871, Parijs is omsingeld, de dood waart door de stad, allerlei komplotten en intriges naderen hun hoogtepunt.

Sneeuw 11: *Bericht uit de buitenwereld*, tek: Gine & scen: Convard, sc 195fr, 4,83 euro. Livia, de oude liefde van Sneeuw heeft de president van het Consortium gedood. Bij aanhouding wordt buiten haar weten een chip ingeplant met een dodelijke bacterie. Hiermee hopen de Amerikanen bij haar vrijlating het Europese probleem op te lossen.

De Boemerang

Rooie Oortjes 20: tek & scen: G. Gürsel, sc 195fr, 4,83 euro.

Rooie Oortjes cartoonalbum 19: tek & scen: Jaap de Boer, sc195fr, 4,83 euro, kleur, genre: erotische humor.

Casterman

Little Nemo 2: *De slechte koning,* tek: Marchand & scen: Moebius & Marchand, hc 375fr, 9,30 euro, kleur, genre: fantasy. Herdruk, eerste druk met geel linnen rug, herdruk met papieren rug.

Little Nemo 3: *De koers naar de ijsbergen*, tek & scen: Bruno Marchand, hc 375fr, 9,30 euro. New-York wordt geleidelijk bezet door ijsbergen, Nemo scheept in op het schip van kapitein Lewis. Het begin van een wondere tocht.

Corto Maltese: *Tango*, tek & scen: Hugo Pratt, hc 985fr, 22,19 euro, kleur. Herdruk, met extra dossier, met schetsen en tekeningen.

De avonturen van Magere Hein en Lau-Tse: *Geen genade,* tek & scen: Boucq met medewerking van Stéphane Deleurence, hc 375fr, 9,30 euro, zwart-wit, genre: humor. De Dood en zijn begeleider, een varkentje Lau-Tse genaamd laten zich steeds humorvol in de luren leggen door aardse stervelingen.

Wilson 1: *Zo bleek als de dood*, tek: Walter Fahrer & scen: Carlos Trillo, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: triller. Wilson een man met een gewelddadig verleden wordt lijfwacht van een steenrijke advocaat. Een man met perverse ideeën.
Caroline Baldwin 4: *Angel Rock*, tek & scen: André Taymans, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: detective. Caroline ziet het niet meer zitten, nu ze weet dat ze seropositief is. Ze zoekt rust in een bergdorp. Maar de misdaad rust nooit.
Pieter Pil 1: *Voelt u zich wel goed, dokter?*, tek & scen: Swysen, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre; humor. Gags over een laconieke dokter met een ietwat raar patiëntenbestand.
Droom je rijk 1: *Op goed geluk*, tek: Olivier Saive & scen: Dugomier, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: humor. Na de Zappers bij uitgeverij Dupuis, een aan het gokken verslaafde familie bij Casterman(gags).
Doodsbang 1: *De vampier van het moeras,* tek: Mauricet & scen: Virginie Vanholme, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: avonturen. Twee vrienden ontdekken vampiers in het moeras, toch staat de buitenwereld nogal sceptisch tegenover hun verhalen.
Deep Maurice en Gologan 1: *Onrust bij de samoerai*, tek: Philippe Cenci & scen: Thierry Robberecht, sc195fr, 4,83 euro, kleur, genre: avonturen. Een robot, niet te onderscheiden van een mens, samen met zijn partner van vlees en bloed maken het de Japanse maffia knap lastig.
Het onderzoek van Scapola 1: *Het manuscript van Judas*, tek: Stibane & scen: Georges Van Linthout, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: detective. Een jonge onderzoekster bijgestaan door Ludovic een jonge priester gaat op zoek naar een in 1300 verdwenen dokument, dat de kristelijke wereld op zijn kop zou zetten.
Mac Namara 1: *Satansstreken*, tek: André Taymans & Bruno Wesel & scen: Patrick Delperdance, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: avonturen. Een journalist dringt binnen in een sekte, maar is deze sekte wel zo vredelievend als ze laat uitschijnen.? Het album bevat twee extra pagina's met schetsen en tekeningen. Bevat ook een folder met reclame voor de serie Caroline Baldwin en de serie Mac Namara.
De Familie Kwaal 2: *De valpartij,* tek: Marco Paulo & scen: Thierry Robberecht, sc 195fr, 4,83 euro, kleur, genre: humor.

Big Balloon

Lange verhalen van Sjors & Sjimmie 44: *Onder invloed,* onder redactie van Robert van der Kroft, Wilbert Plijnaar & Jan van Die. Werkten mee aan dit album: Evert Geradts, Hein Haakman & Piet Zeeman, sc 165fr, 4,09 euro, kleur.
De familie Doorzon 25: *Doorzon is binnen*, tek: Gerrit De Jager naar een idee van Erik Varekamp, decors: Erik Varekamp, sc 240fr, 5,95 euro, kleur, verpakt in krimpfolie, met opdruk: "Win een staatslot! Doorzon maakt u miljonair. Zie achterkant album". Bij omdraaien van het album vind men 1 heel Zulthovensch Stadslot. Pa Doorzon heeft een winnend lot, maar het omwisselen zorgt voor enorme problemen. Dit verhaal werd in de zomer van 2000 voorgepubliceerd in Het Parool.

Sherpa

Arq 4: *Racken*, tek & scen: Andreas, hc 550fr, 13,63 euro, kleur. Vijf mensen komen in de bizarre wereld van Arq terecht, waar ze op wrede wijze van elkaar gescheiden worden.

Standaard uitgeverij

Kiekeboe 87: *De Simstones*, tek & scen: Merho, sc 160fr, 3,97 euro. Het gaat niet goed met de verkoop van Kiekeboe-albums. Van de Kasseien wil het tij doen keren.
De avonturen van Urbanus 85: *Kogels en jarretels*, tek: Linthout & scen: Linthout & Urbanus, assistentie: Steven De Rie, sc 150fr, 3,72 euro. Het album bevat een folder met data van de theatervoorstelling: *Ik ben een plastiek zakske*, van januari 2001 tot mei 2001.
De Rode Ridder 182: *De wraak van de nachtridders*, tek & scen: Karel Biddeloo, hulp inkting Urssla Lundmark, sc 140fr, 3,47 euro.
F.C. De Kampioenen 15: *De huilende Hooligan*, tek & scen: Hec Leemans, sc 160fr, 3,97 euro. Door een noodlottige val op zijn hoofd wordt goedzak Markske een woeste hooligan.
De avonturen van Nero 152: *Leopold 5*: tek & scen: Marc Sleen, met dank aan Dirk Stallaert, sc 185fr, 4,59 euro. Aartsvijand Ricardo kruist weer Nero's pad.
De klassieke avonturen van Nero 27: *De ijzeren kolonel,* tek & scen: Marc Sleen, sc 199fr, 4;93 euro, zwart-wit.
De klassieke avonturen van Nero 28: *De granaatslikker*, idem.
Suske en Wiske 267: *Lilli Natal,* tek & scen: Paul Geerts, sc 140fr, 3,47 euro. Met cd-rom, verpakt in plastiekzak met opdruk 199fr, 4,93 euro. Het bezoek van Lambiks broer Arthur de vliegende aap is de aanzet voor een nieuw avontuur.

Standaard uitgeverij/ De Post

De onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou 1: *De Super Speurneuzen*, tek & scen: De Marck & De Wulf, (Studio Max). sc 140fr, 3,47 euro, kleur, genre: humorstrip. Strip ontstaan uit Stampilou, (jeugdfilatelie) het periodiek dat regelmatig verschijnt voor jonge filatelisten. Op de achterzijde brengen zij telkens de strip: *Stam & Pilou...en opa Fons.*

Studio Max

Leuke strips recht uit het atelier. *Grappen & grollen 1*, tek & scen: diverse tekenaars, (Fijay, Ygreg, Jarre, Tom J, Charlotte, Marc VDE, BeeGee, Lucas, Veerle, Geoffrey, Scandinavisch trio: Sören, Bjorn & Jens, BoB, Tim, Marijke, Theunissen, Will Andy, Sylvia, MathieuV.M., Chris, Sarah & Gert, Steven, Rudy, De Marck & De Wulf, sc, 140fr.

Dargaud

The road to El Dorado, *Het land van goud,* interpretatie en tekeningen: Jose Luis Munera, sc 199fr, 4,93 euro, kleur, genre: filmstrip. Strip geënt op de gelijknamige tekenfilm uit de DreamWorks Studio.

Trent 8: *Kleine Trent*, tek: Leo & scen: Rodolphe, sc 199fr, 4,93 euro, kleur, genre: western. Trent begeleid een vrouw en haar zoon op de vlucht, voor haar ex-man, naar Whitehorse. Maar de problemen stapelen zich op.

Blacksad 1: *Ergens tussen de schaduwen*, tek: Juan Diaz Canales & scen: Juanjo Guarnido, sc 250fr, 6,20 euro, kleur, genre: detective. Alle figuren in deze strip worden vertolkt door dieren, met menselijke trekjes. Met voorwoord van Régis Loisel.Een politie-inspecteur wiens ex-vriendin vermoord werd krijgt bevel zich niet te moeien met deze historie. Maar het lot beslist anders.

Beestenbende 2: *Zeg 'ns waf!,* tek: Achdé & scen: Godard, sc 199fr, 4,93 euro, kleur, genre: humor. Een dierenarts met moeilijke klanten, we spreken dan wel niet over de dieren, maar over hun baasjes.

De onnoembaren: *De Hong Kong-cyclus*, tek: Conrad & scen: Yann, hc 1995fr, 49,45 euro, kleur, genre: avonturen. Met zelfklever op voorkaft met als opdruk: "Herziene en bijgewerkte uitgave + 26 bladzijden potloodschetsen".

Arboris

De Metabaronnen zesde boek: *Dona Vicenta, de grootmoeder*, tek: Gimenez & scen: Jodorowsky, sc 299fr, 7,41 euro, hc 795, 19,70, kleur, genre: sciencefiction. Het zesde deel behandeld Dona Vicenta de vrouw van Staalkop en grootmoeder van de huidige Metabaron.

Collectie Buitengewesten 6: Anahire 2: *De uitverkorene,* tek: Loïc Malnati & scen: Anne Ploy, sc 280fr, 6,94 euro, kleur, genre: fantasy. Nadat een jong meisje de stad is ontvlucht, ontdekt zij dat zij niet de enige is die buiten de stad wil leven.

Collectie Buitengewesten 7: Sabels en galjoenen 3: *De gevaarlijke archipel*, tek: Jean-Luc Masbou & scen: Alain Ayroles, sc 260fr, 6,45 euro, kleur, genre: fantasy. Verhaal bevat geen achterkaft de laatste pagina werd gewoon op de achterkant afgedrukt.

Collectie Buitengewesten 8: Sabels en galjoenen 4: *Het geheimzinnige eiland,* tek: Jean-Luc Masbou & scen: Alain Ayroles, sc 280fr, 6,94 euro, kleur, genre: fantasy. Het begin van het verhaal werd op de achterkant van de cover gedrukt.

Julius Palmboom 1: *Het mysterie van de Tacho-plant*, tek & scen: Dick Briel, sc 280fr, 6,94 euro, hc 595, 14,74 euro. Herdruk.

De Technovaders 2: *De tuchtschool van Nohope*, tek: Zoran Janjetov & Fred Beltran, sc 299fr, 7,41 euro, kleur, genre: sciencefiction.

Konvooi 3: *Het raderwerk*, tek: Buchet & scen: Morvan, sc 299fr, 7,41 euro, kleur, genre: sciencefiction.

Tyndall 5: *De grote noordelijke oorlog*, tek: Ken Broeders & scen: Luc van Peborgh & Ken Broeders, sc 299fr, 7, 41 euro, hc 595fr, 14,75 euro, kleur, genre: heroic-fantasy. De eerste uitgave van dit boek bevat een extra dossier, met 16 bladzijden informatie over de wereld van Tyndall

Dupuis

Spotlight Dupuis: Ragebol 4: *Onder twee zonnen*, bevat 2 verhalen 1) De stille kracht van de Jizo, tek & scen: Frank Pe; 2) Sandrine, tek: Frank Pe & scen: De Bom, hc 338fr, 8,38 euro, genre: avonturenstrip. Mooi uitgewerkte verhalen met hart voor de ongerepte natuur.

Vrije Vlucht: *Deogratias*, tek & scen: Stassen, hc 485fr, 12,02 euro, kleur, genre: striproman. Rwanda in beeld gebracht voor

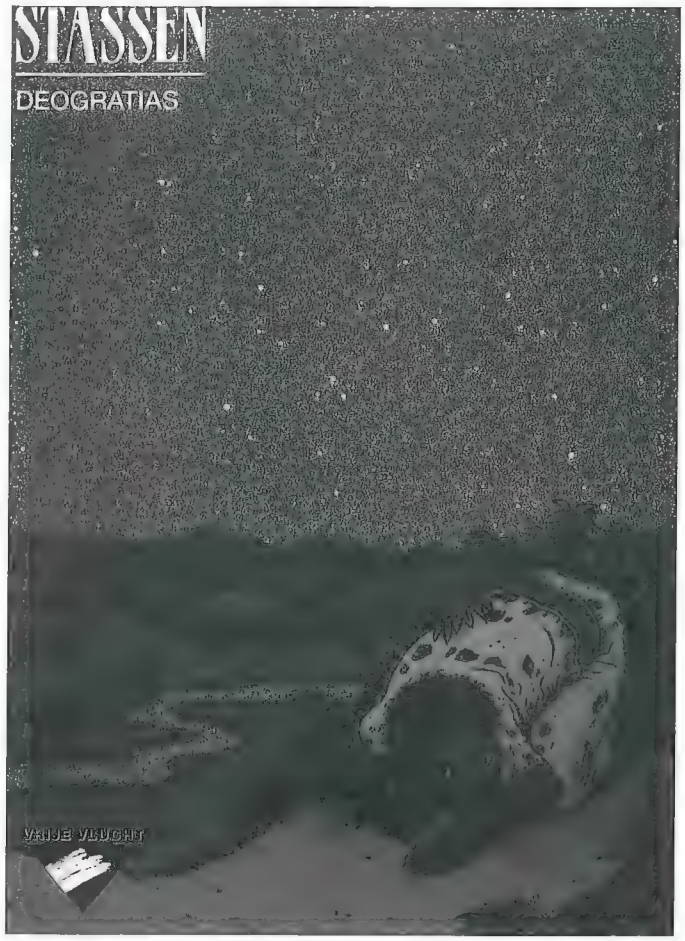

en na de genocide. Een genocide die een plaats krijgt in de annalen der geschiedenis omwille van haar tragiek. De eerste druk bevat een dossier + schetsen.

G.Raf Zerk 18: *Voor altijd en eeuwig*, tek: Hardy & scen: Cauvin, sc 165fr, 4,09 euro, kleur, genre: humor. De dood overwonnen door grappen en grollen.

Kid Paddle 6: *Rodeo Blork*, tek & scen: Midam, sc 165fr, 4,09 euro, kleur, genre: humor. In krimpfolie verpakt. Bevat een gratis exclusieve cd-rom met de 3 lievelingsspelletjes van Kid Paddle.

Kogaratsu 9: *De strategie van de spanrupsvlinder*, tek: Michetz & scen: Bosse, sc 180fr, 4,46 euro, hc 338, 8,38 euro, kleur, genre: oosterse avonturenstrip. Tesen Kitaro daagt Kogaratsu uit tot een tweegevecht. Door een weldoordachte list, zelfs zonder te vechten, schakelt Kogaratsu zijn tegenstander voorgoed uit.

Vrolijke Vlucht: Kroost 6: *Wat zal ik nu doen,* tek & scen: Carabal, sc 180fr, 4,46 euro, kleur, genre: humorstrip. Vrolijke gags van en over een gewone familie, waar de ouders in discussies met de kinderen, qua taalvaardigheid meestal het onderspit delven.

Vrouwen in 't Wit 21: *Nachtdienst*, tek: Bercovici & scen: Cauvin, sc 165fr, 4,09 euro, kleur, genre: humorstrip. Bevat vastgemaakt tussen pagina 32/33 een enquêteformulier, onder de noemer:"Wie zijn de patiënten van De vrouwen in 't wit". Bij invullen en opsturen maken 500 deelnemers kans op een gratis album. Keuze uit album nr 10 /12/ 17/ 18.

VNU uitgever

Sinterklaasfeest met Donald Duck, tek & scen: diverse tekenaars, sc 130fr, 3,15 euro, kleur, genre: humorstrip. Bevat een aantal kortverhalen.

Disney filmstrip: *Disney's Dinosaur,* alle illustraties in dit album zijn shots uit de film, sc 160fr, 3,96 euro, kleur.

Khani uitgeverij

Ragebol: *Onder twee zonnen,* bevat twee verhalen, 1) *De stille kracht van de Jizo*, tek & scen: Frank Pe; 2) *Sandrine*, tek: Frank Pe & scen: De Bom, hc 3500fr, 86,76 euro, zwart-wit, genre: avonturen. Formaat: 36 x 25,8cm, deze luxe uitgave werd vervaardigd op een oplage van 200 exemplaren, genummerd en gesigneerd door de tekenaar. Bevat 2 identieke ex-librissen, waarvan 1 genummerd en gesigneerd door de tekenaar (bij controle in de stripwinkel bleken ook de andere uitgaven 2 identieke ex-librissen te bevatten) . Album bevat 12 extra bladzijden met schetsen en tekeningen. Eveneens bijgevoegd een film die men over een ingekleurde tekening kan leggen.

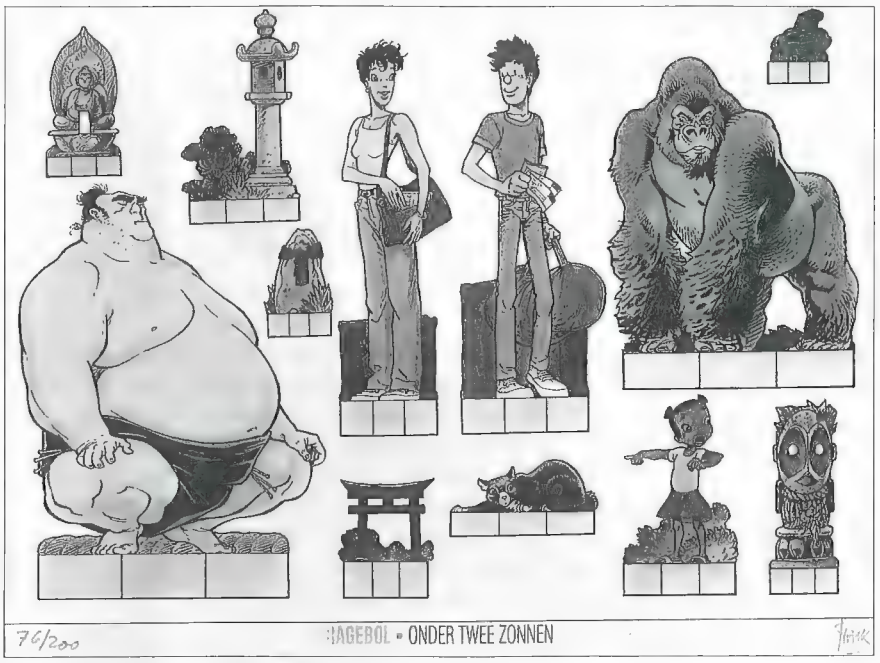

Talent

Collectie 500: nr 98, De Phaeton 5: *Het land van de duizend meren*, tek: Fino & scen: Crisse, hc 550fr, 13,63 euro, kleur, genre: heroïc-fantasy. Oplage 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 104, Labyrinten 4: *De meesters van de Agartha*, tek: Pendanx & scen: Le Tendre & Dieter, hc 550fr, 13,63 euro, kleur, genre: avonturenstrip.
Oplage 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 109, Celadon Run 2: *Vlinderwoede*, tek: Brichau & scen: Arnoux, hc 550fr, 13,63 euro, kleur, genre: avonturen. Oplage 250 exemplaren.
Collectie 500: nr 112, Moréa 1: *Het bloed der engelen*, tek: Labrosse & scen: Arleston, hc 550fr, 13,63 euro, kleur, genre: heroïc-fantasy. Moréa heeft een opmerkelijke bloedgroep. Hierdoor heeft ze, ongeweten, onsterfelijkheid.250 ex.

Collectie Vinci: nr 28, Loranne 1: *Clover*, tek: Nicaise & scen: Dieter, hc 550fr, 13,63 euro, kleur, genre: avontuur. Clover is een door God vergeten gehucht, tot een vreemdeling het ingeslapen dorp bruusk laat ontwaken .

Lombard

De Smurfen 21: *De Smurfendreiging,* tek: Alain Maury, geïnkt door Luc Parthoens & scen: Luc Parthoens & Thierry Culliford, sc 180fr, 4,46 euro. Plots verschijnt er als uit het niets een tweede Smurfendorp. De bewoners zijn echter vijandig gezind, een regelrechte oorlog is het gevolg.
Hans 12: *Het land van de afgronden*, tek: Kas & scen: A.P.Duchateau, sc 199fr, 4,93 euro, kleur, genre: post-atomair. In het natuurreservaat van de Afgronden gaat Hans op zoek naar stropers. Hij wordt het slachtoffer van een valstrik.
Collectie Getekend: *De boom van de twee lentes*: tek & scen: Will (&co) & scen: Rudi Miel, sc 210fr, 5,21 euro, kleur, genre: avonturen. Nawoord door Rudi Miel, album bevat 11 pagina's extra schetsen en tekeningen Op de cover zit een verwijderbare sticker met als opdruk: "Het prachtigste palet van auteurs dat ooit rond een zelfde verhaal en een auteur is bijeengebracht. Batem - Colman - Dany - Derib- Fournier - Frank - Franz - Geerts - Hardy - Hausman - Hermann - Le Gall - Loisel - Maltaite - Meziéres - Plessix - Roba - Walthery - Wasterlain".

Tijdschriften

Penthouse Comix nr 29: oktober 2000, diverse tekenaars, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, sc 175fr, 4,33 euro, genre: erotische strips. Nr 28 nog niet ingevoerd, toch weer ergens gemist zeker?
Stripschrift 331: november 2000, jaargang 33 nr 4. Met aandacht voor Carl Barks, Pascal Rabaté en Nukomix, sc 159fr, 3,94 euro. Waarschijnlijk naar aanleiding van kritiek op Het Stripschap en op Stripschrift, verontschuldigt de redactie zich in het voorwoord voor het niet-moderne, door sommigen als oubollig bestempelde karakter van dit nummer. Niet doen, beste collega's, geen excuses nodig! Een mooi Barks-nummer heeft nu eenmaal meer eeuwigheidswaarde dan de nieuwste puntje puntje puntje. Beeldenstormers worden ooit ook wel eens een dagje ouder.
Zone 5300, 7e jaargang, oktober/november 2000 nr 5, diverse tekenaars, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, sc 1503fr, 71 euro.

Verschijnselen

Strips met klasse

Het is altijd leuk om bepaalde series te lezen of te herlezen. Nog plezieriger is het, als na bijna elf jaar rust opnieuw een album verschijnt in de serie Ragebol. Een serie die aantrekkelijk is door zijn eenvoud. Hoewel gerangschikt onder het avonturenverhaal, kunnen we hier beter spreken over een poëtische strip. Het album bevat twee verhalen met klasse. Verhaal één voert ons samen met Ragebol en zijn vriendin Catherine naar het land van de rijzende zon, Japan. Na een tijdelijk onderkomen bij zijn vroegere leraar Frans, nu diplomaat te Japan, besluiten zij de grote stad Osaka te verkennen. Maar het noodlot, of beter een tram vol Japanners, gooit roet in het eten. Eenmaal gescheiden proberen ze mekaar op te sporen volgens een ietwat raar schema. Ragebol gaat op zoek naar Catherine in plaatsen zoals musea of volgt toneelvoorstellingen die Catherines interesses opwekken. Catherine doet hetzelfde. Ondertussen kunnen we meegenieten van een sumo-training, een theatervoorstelling, een reusachtig aquarium, talrijke tempels, ja zelfs de manga (Japanse strip) passeert even de revue. Na talrijke kruisingen, zonder dat ze elkaar te zien, de wanhoop nabij, valt het verhaal voor de geliefden opnieuw in de gepaste plooi, als een kat op haar pootjes.

Verhaal twee voert ons naar Bujumbura (Centraal Afrika). Ragebol gaat op bezoek bij zijn oom om een familiekwestie te regelen. Catherine blijft achter in België. Net als in het vorige verhaal is de aanleiding tot het avontuur ondergeschikt aan de natuur. Ragebol onderneemt samen met zijn neef een trip door het nog bijna maagdelijke landschap. Woeste bergen, immense vlaktes, ja zelfs een ontmoeting met een bende gorilla's staat op het menu. Het geheel wordt gebracht in een bonte mengeling van kleuren, rood, geel en groen Beide verhalen zijn ontroerend door hun eenvoud, hun inzicht in de natuur en de nietigheid van de mens tegenover diezelfde natuur. Lees de verhalen, sluit je ogen en droom weg naar verre landen. *Willem*

Spotlight Dupuis: Ragebol 4, *Onder twee zonnen*
Bom & Frank
Uitgeverij Dupuis, hc 338fr

Een blijde boodschap

Na een aantal jaren van laat maar waaien mentaliteit, roert er zich wat in de Vlaamse stripwereld. Onlangs verscheen het driemaandelijks tijdschrift *Ink*. Een mooi produkt van een tekenaarscollectief dat vooral realistisch werk brengt. Als tegenhanger op het eerder humoristische vlak is er nu Studio Max. Een studio bestaande uit zelfstandig tekenaar en kunstschilder Marc Daniëls (De Marck) en zelfstandig striptekenaar Rik Dewulf (De Wulf). Hun beider *kunnen vinden we terug in de humorvolle strip* Stam & Pilou. Maar er is meer, beide tekenaars waren er stellig van overtuigd dat in Vlaanderen meer talent verscholen was dan menigeen vermoedde. Daarom besloten ze hun gezamenlijke stripkennis te bundelen en door te geven aan nieuw aanstormend tekentalent. Tekentalent dat al jaren anoniem werk brengt, maar door gebrek aan publicatie of techniek niet echt aan de bak komt. Studio Max brengt via ateliers te Meise, Brussel en Mechelen licht in de duisternis. Als klap op de vuurpijl en des te beter voor

ons, het blijft niet alleen bij lesgeven. Als hart onder de riem voor al dit beginnend natuurtalent, werden er een aantal leuke gags in een album gebundeld. Het geheel is een variatie van alle mogelijke vormen van humor. Gaande van gags in drie plaatjes tot lol op één pagina. Niet alle grappen en grollen worden treffend in beeld gebracht, maar laten we het zo stellen : steden als Rome en Parijs werden ook niet op één dag gebouwd. Maar je werk in een echt album mogen publiceren geeft moed. Wat is er inspirerender dan je eigen gag of tekening in dat album terug te vinden? Voor velen is dit een aanzet tot nog beter presteren. Studio Max bewijst met dit album dat er mits begeleiding nog voldoende potentieel tekentalent in Vlaanderen aanwezig is. Het grote publiek hoeft slecht het album aan te schaffen om dit talent te steunen en er voor te zorgen dat Studio Max kan uitgroeien tot kweekvijver van humoristisch talent. *Willem.*

Leuke strips recht uit het atelier, *Grappen & grollen 1*
Studio Max, diverse tekenaars,sc 140fr.

Een verloren strijd

Lewis Kayne, een man wiens Indiaanse vrouw en baby vermoord werden tijdens zijn verblijf bij zijn minnares, is na de zoveelste vechtpartij in de gevangenis beland. Uit dit verblijf wordt hij opgevist door Armand Lebon, een ietwat naïeve Franse fotograaf. Een man die droomt van een grootse fotoreportage, gevuld met wijde vergezichten, bevolkt door de oorspronkelijke bewoners van het toen nog Wilde Westen. Een droom die al snel aan scherven spat... Net op dit ogenblik, we schrijven 1890, maken de Sioux zich op om de laatste confrontatie met de blanken aan te gaan. Zij werden immers teruggedreven in reservaten, troosteloze heuvels met onvruchtbare grond. Hun kinderen sterven als vliegen aan westerse ziekten, zelfs mazelen en kinkhoest zijn dodelijk voor dit volk. En laat nu net in deze troosteloze heuvels goud gevonden worden. Een reden om dit volk nog verder te

onderdrukken, ze zelfs slechter te behandelen als beesten. Het leveren van maar net voor consumptie geschikt vlees, het meel met kalk vermengen en alcohol schenken waar je blind van wordt, het zijn slechts enkele foefjes van het blanke ras om deze volksstam te elimineren. Onze beide hoofdrolspelers begeven zich naar dit kruitvat dat op springen staat. Kayne's terugkomst naar het reservaat wordt zowel door de indianen als door de zich daar bevindende blanken op gemengde gevoelens onthaald. Voor de jongere indianen is hij een vijand, voor bepaalde blanke sujetten is hij een indringer in hun zaken. Net op het ogenblik dat deze heren met Kayne willen afrekenen, barst de strijd los. Het scenario is mooi gebracht, zonder vooroordelen. Niet altijd is de Indiaan de aanleiding tot de strijd, wel de hebzucht van de blanke. Het idee om een fotograaf te laten figuren als getuige van een verloren strijd getuigt van doorzicht. Wie is immers beter geplaatst om dit epos te bewaren voor het nageslacht? Voeg hierbij de tekeningen van Marc Renier, die met de strip Jackson reeds zijn liefde voor het westen in beeld bracht, dan weet je dat er geen loopje met de geschiedenis genomen wordt. *Willem.*

Black Hills 1: *Dansen met geesten*
Yves Swolfs & Marc Renier
Uitgeverij Arboris, sc 260fr.

IJzeren hand in een fluwelen handschoen

Onder welke noemer kan men de serie Trent catalogiseren? De ene noemt het een western, een ander plaatst het onder "avonturen". Beide meningen zullen vermoedelijk dicht bij de waarheid aanleunen, hoewel we voor de pure western naar Amerika moeten. Trent is immers een Canadese mountie. Een mountie in een zich langzaam maar zeker aan de beschaving aanpassend Canada, iets wat een aandachtige lezer onmiddellijk zal beamen. De vroegere oneindige vlaktes hoeft men niet langer te paard of te voet te trotseren. Zij worden voortaan doorsneden door spoorrails, bruggen of verharde wegen. Weg alle romantiek, gedaan met dromen,

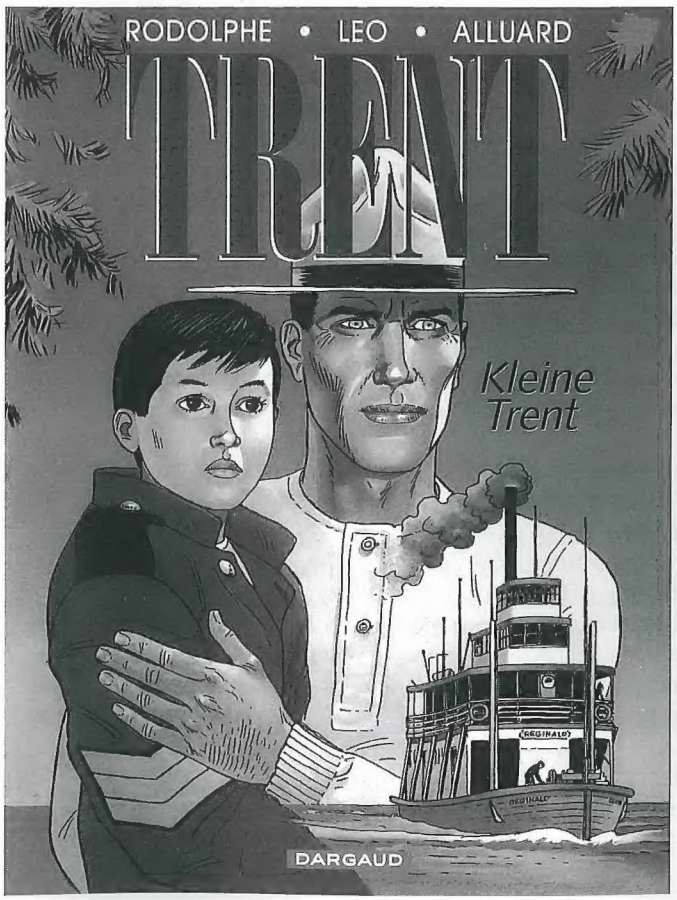

de industriële opmars is niet langer te stuiten. En toch is dit expanderende Canada niet vrij van boeven, maar ze zijn bijna niet meer als schurken te herkennen. Ze weten zich netjes te kleden, mooi pak, stropdas, ja zelfs een bolhoed maakt hun outfit compleet. Toch weten deze mooi in het pak zittende heren onze ordehandhaver het vuur aan de schenen te leggen. Geen poging laten ze onverlet wanneer Trent een vrouw en haar zoontje terugbrengt naar haar vader. Zij is op de vlucht voor haar ex-echtgenoot, een getalenteerd succesvol schrijver. Totdat hij aan het drinken slaat, dan verandert hij in een bruut die haar en haar zoontje slaat. Toch is vluchten voor haar niet de verhoopte ontsnapping. Haar man maakt haar samen met enkele kompanen tijdens de lange reis het leven zuur. Trent moet meermaals ingrijpen om de gemoederen te bedaren. Onze held leeft tijdens de reis in een droomwereld. Zijn vrouw is op reis naar Europa en stuurde hem een brief, die door onvoorziene omstandigheid in het water terecht kwam. Vele woorden werden hierdoor gewist, wat Trent op het verkeerde been zet, hij denkt namelijk dat zijn vrouw zwanger is. Tijdens zijn vrije uren droomt hij van een zoon en van al de dingen die hij hem zal aanleren. Maar bij al deze gelukzaligheid vergeet hij niet zijn plicht, hij moet en zal de vrouw veilig bij haar vader brengen. Wat ook gebeurd, maar slechts nadat hij haar man dood tijdens een nachtelijk vuurgevecht. *Willem.*

Trent 8, *Kleine Trent*
Rodolphe & Leo, inkleuring Alluard, Uitgeverij Dargaud, sc 199fr.

Nieuw talent

Een nieuw stripduo komt de gelederen versterken. Hun namen : Stam & Pilou. Inderdaad, ondanks het nieuwe heeft reeds menigeen deze namen horen klinken. Dit guitige duo bevolkt sinds een tijdje het achterblad van het jeugdfilatelie periodiek Stampilou, uitgegeven bij de Belgische. Post. Waar het in voorgaande uitgave draait om gags, wordt hier meteen een albumvullend verhaal gebracht. Schitterend in beeld gebracht door De Marck en De Wulf (Happy, Koning Arthur). Dat De Wulf reeds een tijdje medewerker is bij Merho, verraden de figuren. Toch kan men dit tekenaarsduo niet beschuldigen van plagiaat. Zij brengen ronde, expressieve figuren, het lijken net wervelwinden. Stam en Pilou blijken hyperactief, steeds in beweging, glijden van de ene onmogelijke situatie in de anderen. Zonder het zelf te beseffen onderscheppen ze de buit van een bankoverval. Ieder logisch denkend kind zou de buit huiswaarts brengen of indien mogelijk de politie verwittigen. Vergeet het, ons duo gaat flink aan de boemel, gooit zich niet in drank of drugs, maar doet zich tegoed aan snoep en bergen speelgoed. Toch hebben ze een hart van goud. Ze kopen zelfs een krant voor Opa Fons. Opa Fons, onze derde hoofdrolspeler in deze strip, is ondanks zijn stijve knoken en knorrig humeur, de bijna ware helper in nood. Wanneer Stam en Pilou ontvoerd worden door de bankovervallers, ontpopt hij zich als een ware superman.(SuperFons?) Alsof het tot zijn dagelijkse bezigheden behoort, achtervolgt hij de boeven in ware James Bond stijl. Halsbrekende toeren op een skateboard, klimmen langs roestige regenpijpen en met als kers op het dessert, een duik door het zolderraam. Eerlijkheidshalve moeten we dan ook toegeven dat zijn rol hier een abrupt einde neemt en hij gebonden als een worst de rest van het verhaal liggend doorbrengt. De Marck en De Wulf brengen een strip in typisch Vlaamse stijl, niet direkt vernieuwend, maar prettig om lezen in dit genre. Hopelijk kunnen zij mettertijd hun strip bijplaatsen in de galerij der groten. *Willem.*

De onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou 1:
***De Superspeurneuzen*, De Marck & De Wulf**
Standaard Uitgeverij/ De Post, sc 140fr

Gratis zoekertjes.
Schriftelijk meedelen (brief of e-mail). In elk briefje naam of telefoonnr. vermelden a.u.b.

GEZOCHT:

* **Reclamenummers KAPOENTJE** (geef goede prijs); Ons Zondagsblad nrs. 3,6,25,45,47,231,238,305,324,328, 514,523,546,570,600,633,724,776,821,842, ook de nrs. 93 t/m 200 (los) en 854 t/m 884 (los)
  Paul De Bont 014/65.73.79 (82)
* **1e druk Kuifjes** harde kaft in een absolute nieuwstaat of in een zeer goede staat. Ben bereid voor nieuwstaat de catalogusprijs te betalen(tussen de Fl.1000,- en Fl.2200,-GLD.per stuk).Ook gezocht de Lombard collectie oude Nero's,oude Dupuis en Suske en Wiske enz. Heb je wat voor me e- mail me of bel me.Afstand geen bezwaar.
  Boris Algra strips@wannadoo.nl Tel.0031/(0)355429230 GSM 0031/(0)624931423. (83)
* **Kapoentjesalbum** 49; lucifersdoosjes Marc Sleen : De paarse futen, Mama Kali; 45T singeltje Jef Burm (hoesje Sleen) : A De weerman, B Links afslaan; Colibri album; De draak van halfzeven met gele achterkaft jaren '60.
  Marc Landrieux, 056/25.78.01 (82)
* **Fiets!** Wij zijn op zoek naar alle strips waarin bekende figuren voorkomen op de fiets.
  Ons adres: Fietsersbond vzw, Hopland 37, BE 2000 Antwerpen
  tel 03/231.92.95 , fax 03/231.45.79 fietsersbond@pi.be http://www.fietsersbond.be (81)
* **Boeken,** tijdschriften, e.d. met illustraties van Rik Clément. (PAO-uitgaven, boek "Liefdesbrieven schrijven", ...) Wie kan me helpen aan uitgeknipte verhalen uit "De gazet van Antwerpen" van Kitty door Dirk Stallaert?
  Joeri Delamane 09/3448073 (81)
* **Kuifje** : Puzzels (Dubreucq en Kuifjebons), Zien en Weten (Albums compleet of losse chromo's van "Vliegtuigen 1939-'45), gekartonneerde Kuifjes in zeer goede staat, alle curiosa (jaren '40-'60, oa. ronde Brochet bonbondoos jaren '60,...). Robbedoes : alle curiosa jaren '40-'60 (oa. papieren strandvlaggetjes, Robbedoes aan de bouw, vloeipapieren). Patrick de Boever Tel. 09/378.04.25 GSM 0476/855.341 patrick.deboever@pi.be (80)
* **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *Knokkersburcht, Het sprekende testament, De geverniste zeerovers, De snorrende snor;* Huize Snoek; Patrick Vranken 052/31.23.46 (tel&fax)

TE KOOP/RUILEN:

* **Nero :** de eerste twee reeksen van Strip Middelkerke '97&'98 (inbegr. De Hoed van Geeraard de Duivel); De Duivelsklauw met kader (stroken 137-140); Michel Vaillant : affiche Historic GP Zolder 2000 + programma+folder+grote sticker voor deelnemers (15x50cm), 1.595fr. verz. inbegr.
  Wilfried Geerts 0476/222009 (83)
* **Kuifje** : Geinteresseerd in het magazine "Gonbad e Kaboud" uit Iran ?Er zijn 61 edities verschenen met telkens een deel van het verhaal van Kuifje "Destination Moon", ik heb de mogelijkheid van een gedeelte v/d edities, in goede staat te kopen. Het magazine bestaat ondertussen niet meer! Prijs is 6 USD (300-Bef) per deel.(excl.verzendingskosten +/- 50-Bef). Indien geinteresseerd, graag snel reactie met vermelding van volledig adres+aantal gewenste exemplaren. Levertijd : max. 4 weken Opgelet : Zolang de voorraad strekt. Zie ook Brabant Strip nr.80 / blz.21
  Jos van Impe - Sikkelstraat 11 - 1703 Schepdaal, jos.vanimpe@worldonline.be (83)
* **Hergé**: Affiche "Tooot" (ingekaderd); Bus "Crabe Extra"; Kopjes Kuifje & Haddock van poppenspel; lidmaatschaps - kaart "Club Tintin" + welkom briefje jaren vijftig; German Research in WW II; 6 franstalige albums voor Total; reproductie van originele plaat van "Tibet" van de Stichting Hergé (ingekaderd, genummerd, slechts enkele exemplaren gedrukt); zegels van het warenhuis Samaritaine.
  Mike van der Veer 03-4407548 mike.vanderveer@yucom.be (83)
* **Suske & Wiske klassiek**, de volledige reeks met inbegrepen alle gratis nummers en intekenposter. Prijs: Intekenprijs, dwz de rode reeks aan 595 fr en de blauwe reeks aan 795 fr.
  Dirk Mertens 02/269.63.19 na 19.00u, dirkmertens@advalvas.be (83)
* **Bosschaert :** veel materiaal, o.a. oude Panorama's, Zapman, reclame, zeefdrukken, enz...; lot Eppo's en allerlei posters Hergé, enz... Joppe Broeckhoven 03/645.61.51 (83)
* **Ruilen : Robbedoes bonboekje** tegen reclame-nummers Kapoentje met cover Sleen of Rik; kalender Ons Zondagsblad 1954 (Rik) tegen kalender Sleen
  Paul De Bont 014/65.73.79 (82)
* **Zonneland** 1957 compleet; Beeldverhaal in Vlaanderen; Bessy 16 complete verhalen uit Ons Volk
  Paul De Bont 014/65.73.79 (82)
* **Kuifje** Verzamelalbums in diverse staten en prijzen. Ook andere strips. Kijk op de site www.rudihomepage.com of bel na 18u. Rudi Duerinckx rudi_d@hotmail.com 016/63.24.40 (81)
* **Suske en Wiske** Informatieboek voor de winkels van albert heyn;bevat een afdruk van de 34 korte verhalen van suske en wiske,zoals die van 24/5/1988 tot 13/08/1988 op de literpaken huismerk-zuivelprodukten zijn afgebeeld. Deze actie van Albert Heyn, in samenwerking met de stichting consument en veiligheid,was bedoeld om te wijzen op de gevaren die jonge kinderen bedreigen in en om het huis,gevaren die vaak worden veroorzaakt door ondoordacht handelen van ouderen. Mag weg voor een goede prijs
  Eric Van In, eric.vanin@planetinternet.be 03/825.52.49 075/84.97.17 (81)

TISTJEN DOP

strips en games

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29

Open : woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

http://www.tistjendop.be **e-mail: info@tistjendop.be**

STRIPWINKEL

GOBELIJN

GOBELIJN

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

Stripwinkel

HET „B"-GEVAAR

ERIK
DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

Activiteiten op:
27-28 mei 2000
1-2 juni 2000

met op 1 juni o.a. de voorstelling van Nero *De Pax-Apostel* met originele pagina

---

STRIPWINKEL

BEO

HOPLAND 15 2000 ANTWERPEN
TEL: 03/233.25.36 FAX: 03/231.29.78
OPEN DI-ZA 10-18.30 U. ZO 10-14 U.

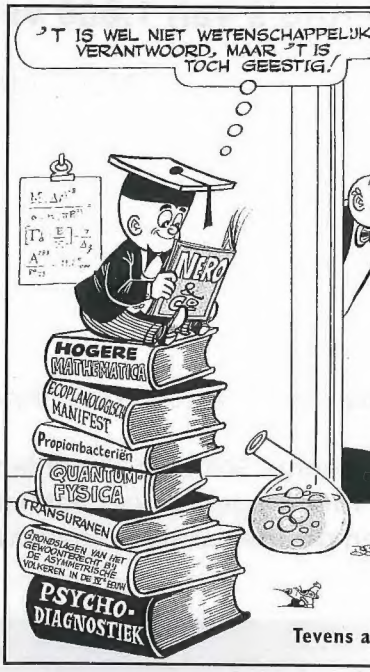

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

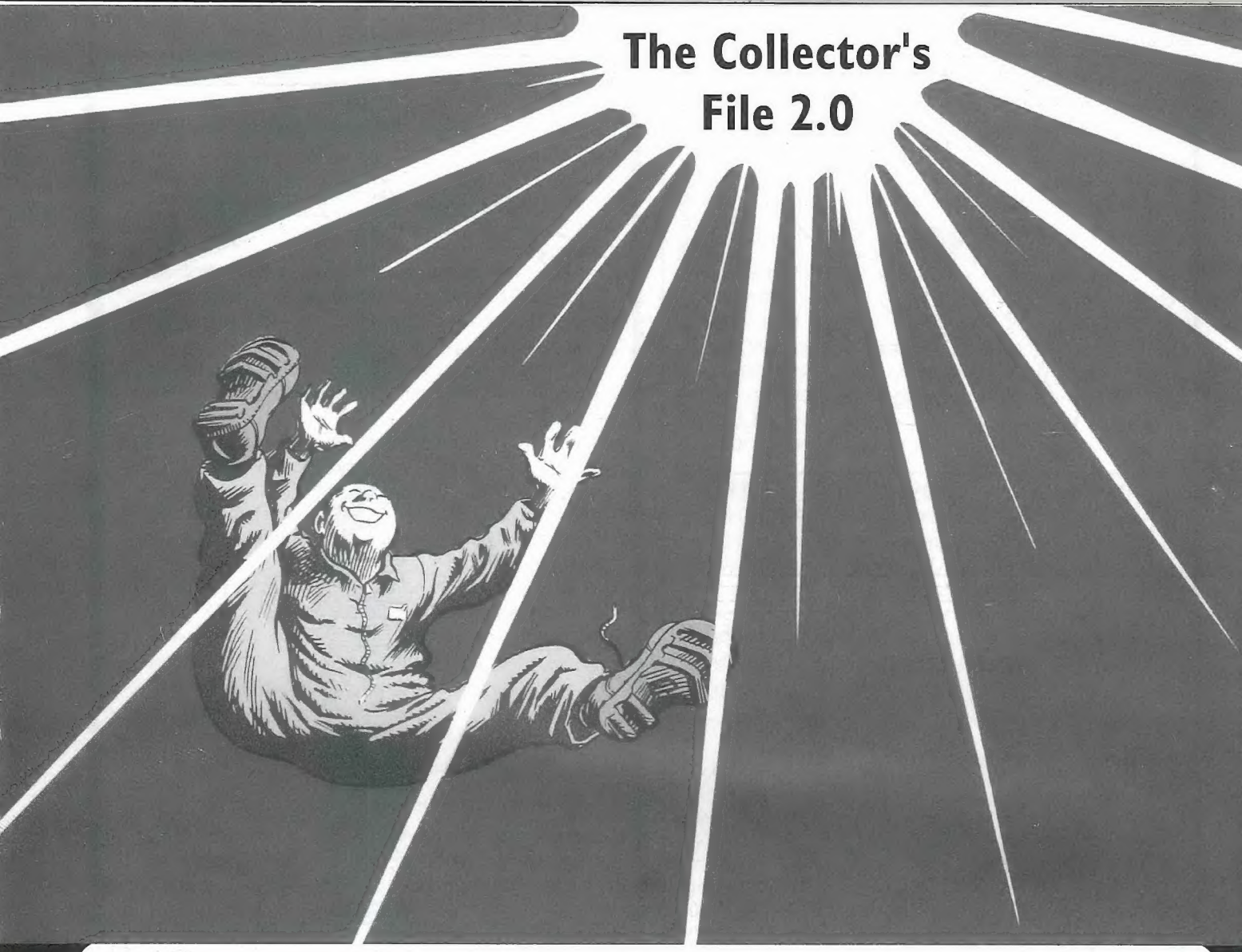

Versie 2.0 is klaar !

De grootste Nederlandstalige stripdatabank is aangegroeid tot 73.813 strips, 6.176 reeksen, 2.734 tekenaars, 2.730 scenaristen en 2.100 foto's van 1.800 verschillende reeksen!

Met onder andere :

+ *Sterk vereenvoudigde installatie*
+ *Vlotte overname van gegevens die de gebruiker zelf codeerde in versie 1*
+ *Oplossing voor nagenoeg alle suggesties gemaakt door gebruikers*
+ *Beschrijving van klassieke stripcuriosa (met een 200-tal illustraties)*
+ *Eerste-druk -beschrijving uitgebreid met :*
  - *-Vlaamse klassiekers (o.a. Nero en Kiekeboe),*
  - *-Lombard en Casterman -uitgaven*
+ *Notatie winkelprijzen voor strips van 1998 en 1999*

Dit alles kost slechts 500fr. of 30 gulden voor geregistreerde gebruikers!!!
Nieuwe gebruikers betalen 2350fr. of 130 NLG.
Extra info en deelnemende stripwinkellijst op www.ping.be/brabantstrip